

PORTUGALIJOS GEN. SPINOLA PASITRAUKI

ISKILMINGAS KONGRESO BANKETAS

ČIKAGA. — Praėjusį šeštadienį puošnioje Pick Congress viešbučio didžiojoje salėje įvyko Amerikos Lietuvių Kongreso banketas, kurį atidarė O. Gradinskienė. ALT pirm. dr. K. Bobelis pakvietė svečius prie garbės stalo ir perdavė programą vadovauti Rūtai Lee-Kilmontytei. Ši, susirinkusios gausios visuomenės laimėjusi sėkmingai, gavusi rožių iš J. Jasaitės, pristatė svečius trumpai pakalbėjo, pabrėždama, kad ji amžinai bus Dievui dėkinga, kad jos tėvas ir motina — lietuviai. Amerika negalinti urėti geresnių piliečių, kaip lietuviai. Rūta Lee kvietė visus rbt, kad Lietuvos žmonės turėtų tas pačias laisves ir privilegijas, kaip amerikiečiai.

Invokaciją sukalbėjo vyskupas V. Brizgys. Meninėje dalyje dalyvavo solistė Audronė Simonaitytė, solistas Algirdas Brazis, kompanuojant Aldonai Brazis.

Banketas buvo skirtas ne tiek asilinksminimui, kiek politikai. Bartkus pristatė kongreso nary Edward Derwinskį, kuris perėmė prezidento Geraldo Fordo veikimus ir ragino lietuvius įsiti darbą. Solženicino ištrėmimas, dailininkų parodos Maskoje išardymas rodo, kad imperijoje vyksta rūgimas ir brašėjimas.

Toliau vakaro pravedė paviatė dr. Giedraitis, kuris sveikino kongreso dalyvius gydytojų ardu ir paskelbė, kad Lietuvių ydytojų S-gos premija už traispnius apie Lietuvos bylą askirta Los Angeles Times Masvos korespondentui Marray Seer. Šis padėjo už premiją, astebedamas, kad korespondentų retai jas gauna, daugiau jų asifitko TV darbuotojams. Jis ripažino gavęs labai daug laiškų iš visų Amerikos miestų su adekomis už jo rašinius. Soietų Sąjungoje jis gyveno 30 ien. Jis apie padėtį Lietuvoje asęs objektyviai, niekam neoremdamas patikti, tačiau šia remiamą priimamą su malonumu, es būdamas Vilniuje jis susitęs daug puikių žmonių, kurių ienimentelis troškimas, kad rusai važiuotų iš Lietuvos.

Toliau Rūta Lee pakvietė konesros atstovą Robert Hanrahan, uris lietuviams gerai pažįstamas dėl savo veiklos laisvinant kalėjimo Simą Kudirką. Bob anrahan pasakė, kad pusę kelio ejojom su Kudirkos byla, tau au jį dar reikia atsigabenti i meriką. Jis kvietė visus lieiuvius padėti jam ir Altai šį darą užbaigti.

Antanas Rudis ilgesniu žodžiu ristatė pagrindinį banketo kalėtiją, JAV senatorių Roman ruską, respublikoną iš Nebrasos. Senatorius prisipažino jau ias lietuviams šiltus simpatijus jausmus, nes jis pats, kilęs čekų emigrantų šeimos, jau ystėje dalyvavęs Sakalų organizacijos veikloje, puikiai suranta emigrantų gyvenimą ir i siekius. Sen. Hruska atidenė, kad kongresmanas Derwinski pam padėjo šiai kalbai pasiiošti. "Žmogaus laisvės trošimo dvasia negali amžinai pąešti šitokios nelaisvės, kokia andien yra Sovietų Sąjungoje", albėjo senatorius, pareiškėdas, kad Amerikos kongresas ei vyriausybė niekada nepripans netoleruos Lietuvos okupaimo, asmeninių laisvių varžymo.

Be jau minėtų, už garbės stalo sėdėjo: Lietuvos konsulė J. Pauzvardienė, vyskupas A. Deksyas, Balfo pirmininkė Marija R. Siunienė, ALT garbės pirm. L. Šiutis, Kunigų Vienybės pirm. rel. J. Balkūnas, Amerikos Latvių Sąjungos pirm. dr. I. Spilaisers, kun. Ansas Trakis ir Illi-

IS VISO PASAULIO

WASHINGTONAS. — National Associated Businessmen' pagerbė kongresmaną Edwardą J. Derwinskį, suteikiant jam "Watchdog of the Treasury" titulą. Atžymėjime pareiškama, kad kongresmanas Derwinski yra nusipelnęs savo rekordų Kongrese, balsuodamas visuomet už programas, kurių tikslas yra įvesti taupumą valdžios daromose išlaidose.

Tokių atžymėjimų šiemet suteikta 147 respublikonams ir 34 demokratams Kongreso nariams.

KAIRAS. — Egipto spauda paskelbė, kad Egipto vyriausybė atšaukė savo užsakymą pirkti iš Sovietų Sąjungos 8 lėktuvus TU-154. Lėktuvai turį didelių trūkumų ir esą nesaugūs.

BOZEMAN. — Montanoje policijos suimtas 25 metų vyras David Meirhofer prisipažino per šešerių metų laikotarpį nužudęs Montanoje tris vaikus ir jauną merginą. Po to kalinys kalėjime pasikorė.

MADRIDAS. — Ispanija ir Sovietų Sąjunga padarė sutartį dėl mainų prekybos. Mainais už milijoną tonų rusiškos naftos Ispanija duos sovietams milijoną galonų degtinės brandy ir 50 tūkstančių tonų apelsinų.

HONG KONGAS. — Dėl nesibaigiančios sausras, kokios dar nebuvo per aštuonis praėjusius metus, čia įvestas vandens racionavimas. Šioje saloje visą laiką vandens trūksta nuo pat britų koonijos čia įsteigimo 1842 m.

SANTO DOMINGO. — Komunistų grupė Dominikonų respublikoje tebelauko užėjusi Venecuelos konsulatą ir šešis įkaitus, jų tarpe JAV diplomatinės įstaigos tarnautoją Barbarą Hutchison, 47 metų. Teroristai reikalauja paleisti 38 politinius kalinius ir parūpinti laisvą išvažiavimą iš respublikos.

NEW YORKAS. — Newsweek žurnalas skelbia, kad prezidentas Fordas jau spėjo nusivilti prezidento pareigomis ir jis dar nenutars kandidatuoti 1976 metų rinkimuose. Artimas prezidento patarėjas pasakęs žurnalui, kad daug priklausys nuo ponios Ford sveikatos. Jei ji nenorės, kad vyras kandidatuoūt, tai jis nekandidatuosias.

nois respublikonų kandidatas i senatorius G. Burdett.

Amerikos Lietuvių Kongresas Altos garbės nariu išrinko Mykolą Vaidylą. Kongrese dalyvavo ir Baltijos Pasaulinės Konferencijos pirm. Ilmar Pleer, estas iš New Yorko.

Rūta Lee, atsisveikindama su banketo dalyviais pareiškė, kad jai buvo lyg "sugrįžimas namo" — malonu būti tarp lietuvių. Ji būsianti lietuvaite, kol gyvenianti ir kalbėsianti lietuviškai. Banketą malda užbaigė kun. Ansas Trakis.

New Yorko vaikai, suorganizuoti City Arts Workshop, papuošė vieną pastatą šiuo "Pagarbos moterims" paveikslu. Prie jo dirbo apie 50 paauglių.

Prancūzų rinkimai

PARYŽIUS. — Prancūzijoje sekmadienį įvykė daliniai rinkimai parodė degolininkų partijos silpnėjimą. Šeši buvę Pompidou vyriausybės ministrai turėjo iš naujo kandidatuoti i parlamentą. Tik du iš jų, buvęs premjeras Messmer ir regioninio išvystymo buvęs ministeris Olivier Guichard gavo virš 50% balsų ir sugrįžo i parlamentą. Kitiems nepavyko gauti daugumos ir teks dar kartą persirungti su kitu daugiausia balsų gavusiu kandidatu ateinantį sekmadienį.

Net ir išrinktas buvęs premjeras gavo daug mažiau balsų, negu anksčiau gaudavo. Degolininkų itaka Prancūzijoje mažėja. Šiuo metu 490 vietų parlamente degolininkai turi 180 atstovų.

Dezertyrui atleido kaltes

MASKVA. — Komsomolskaja Pravda praneša, kad sovietų valdžia dovanuoja bausmę dezertyrui, kuris iš kariuomenės pabėgo prieš 30 m. ir nuo to laiko gyveno pasislėpęs Oostrozės apylinkės ūkio daržinėje, netoli kaulių tvarto. Vasily Chvyl, dabar jau 52 metų amžiaus yra be laiko pradžios, susilenkęs ir sugadintomis akimis, nes gyveno tamsioje patalpoje, tik pro sienos plyšį stebėdamas pasaulį.

Chvyl pasakęs sovietų pareigūnams, kad jis nebijojęs sovietų įstatymų bausmės, bet tuo metu, 1944 metais, bijojęs, kad jį nacionalistai ukrainiečiai gali paimti i savo kariuomenę vadinamą Banderovščina. Po karo, kai nacionalistų "gaujos" buvo išnaikintos, jis bijojęs pasirodyti ir, gal būt, pakenkti savo broliui, kuris tapo aukštu pareigūnu.

Sovietų laikraštis rašo, kad dezertyras, apgailėjęs savo kaltę, gavo darbą vietiniame kolchoze.

NEW YORKAS. — Vakaro sekretorius Kissingeris New Yorko ke vėl susitiko atskirai su Graikijos ir Turkijos užsienio reikalų ministrais. Kipro salos derybos rimtai neprasidės, nes abi-

jose šalyse: Turkijoje ir Graikijoje artėja rinkimai ir tik sudarius naujas vyriausybes galima laukti pažangos derybose.

Laidotuvės varto demonstracija

BUENOS AIRES. — Argentinos policija, panaudojusi asarines dujas, išardė laidotuvių procesiją, kurią komunistai bandė paversti i politinę demonstraciją. Buvo laidojamas kairiųjų pažiūrų advokatas Silvio Frondizi, buvusio Argentinos prezidento Arturo Frondizi brolis, ir jo žmona Luis Medinburu. Dėl šių dviejų kairiųjų mirties atsakomybę pasiėmė Antikomunistinė Santarvė.

Komunistinės Montoneros grupės procesija ritmiškai šaukė eidama paskui karstus: "Galvažūdziai!". Policija procesiją išardė, išmetė šoferius iš laidotuvių vežimų ir greit nuvažioavo i kapines. Ginkluoti policininkai sumė apie 50 komunistų.

LONDONAS. — Viešosios opinijos tyrimai Britanijoje parodė, kad spalio 10 d. rinkimus turėtų laimėti darbiečiai. Net 33% pasisakė balsuosią už premjero Wilsono partiją, konservatoriai gavo 29% ir liberalai — 17%. Didelis 21% dar nežino už ką balsuoti.

MEDELINAS. — Kolumbijoje nuo kalnų nuslinkusios po lietaus žemės ir dumblas užgriuvo nedidelį kaimelį, kuriame žuvo 90 žmonių.

Naujasis Nato karinių jėgų vyriausias vadas gen. Alexander Haig prieš pradėdamas pareigas turės trumpas atostogas. Jo paskutinis darbas Baltuosiose Rūmose buvo nelengvas.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

★
Šiandien Washingtone prasideda seniai lauktas Watergate teismas, kuriame kaltinamieji yra aukšti buvę Baltųjų Rūmų ar prezidento Nixono perrinkimo komiteto nariai.

Washingtono prasidėjo Tarpautinio Valutų Fondo konferencija, kuri tęsis visą savaitę. Pasaulio Banko prezidentas Robert McNamara, atidarydamas konferenciją, pareiškė, kad žibala gaminančios valstybės ateityje turės šelpti atsilikusias šalis. Prezidentas Fordas pasakė, kad Amerika kovos prieš infliaciją ir padės kitoms šalims kovoti.

Buenos Aires gatvėje bombos sproginas užmušė Čilės generolą ir jo žmoną.

Negrų valstybės Jungtinėse Tautose siūlo išmesti P. Afriką, atimant jai kredencialus.

Kipro prezidentas Clerides pareiškė, kad Turkijos kariuomenė skersai Kipro stato sieną, bunkerius ir sustiprinimų liniją, kuri eina nuo Morphou įlankos vakaruose iki Famagustos miesto rytuose. Linija einanti už dabartinės turkų laikomos linijos.

Indija kreipėsi i Sovietų Sąjungą prašydamą apie 4 mil. tonų javų. Abejojama, ar tokį kiekį Maskva galės duoti, nes derlius ir Sovietų Sąjungoje nėra geras.

Arabų lygos valstybės siūlo Jungtinėms Tautoms leisti Palestinos Išlaisvinimo Organizacijai kalbėti generalinėj asamblėjoj.

Venecuelos vyriausybė nutarė šią savaitę pakelti savo naftos eksporto mokesčius, kas Amerikoje gali vėl pabranginti naftos produktus.

Čikagoje, 2516 S. Blue Island Av. sudegė namas, kuriame žuvo septyni seneliai ir trys apdegė. Tai buvo vyrų viengungių viešbutis.

Prancūzų filmų aktorė Brigitte Bardot sulaukė 40 metų amžiaus.

KUWAITAS. — Kuwaito vyriausybė paskelbė, kad ji nenuleis Vakarų valstybių spaudimui sumažinti naftos kainas. Maisto ar popieriaus kainos vis kyla ir aukštės naftos kainos yra pateisinamos, pasakė po ministerių posėdžio Abdel Aziz Mussein.

PORTUGALIJAI GRESIA KOMUNIZM

LISABONA. — Portugalijos prezidentas Antonio de Sp vadovavęs balandžio 25 d. perversmui, kuris nuvertė ilgametį šiniųjų diktatūrą, vakar pasitraukė iš pareigų, pripažindamas, kad jis nebegali įgyvendinti Ginkluotų Jėgų Judėjimo programos. Tautos pažanga, taika ir gerovė yra pavojuje, ekonominė išėjo i kontrolės. Jo vadovauto sukilimo principai buvo išduoti Portugalija skuba i "netikros demokratijos" bedugnę, pasakė nola.

Du senatoriai sugrįžo iš Kubos

HAVANA. — Senatorius Javits ir sen. Pell baigė pasitarimus su Kubos vyriausybės atstovais. Kartu su senatoriais i Kubą nuskrido 29 amerikiečiai reporteriai. Kubos diktatorius Fidel Castro, nežiūrėdamas Amerikos politikų bandymų rasti dialogą su Kuba, kietais žodžiais pasmerkė Amerikos kišimąsi i Pietų Amerikos valstybių reikalus. Jis kaltino CIA agentūrą dėl Čilės buvusio prezidento Allendes mirties. Castro ragino Venecuėlą nenušti naftos kainų ir kvietė panaudoti Venecuėlos žibalo turtus išvadavimui kitų Pietų Amerikos valstybių iš JAV įtakos.

Fidel Castro ragino panaikinti Amerikos Valstybių Organizaciją ir įsteigti jos vieton kitą, — be JAV. Castro citavo prezidento Fordo spaudos konferencijoje pasakytus žodžius, kurie parodė, kad Amerikos vyriausybė kišasi i kaimynų vidaus reikalus.

Nežiūrint smarkios Castro kalbos, amerikiečiai senatoriai su juo pietavo ir turėjo "atvirą, šiltą, draugišką" pasikalbėjimą, iš kurio jie pasidarė išvadą, kad Fidel Castro yra suinteresuotas normaliais santykiais su JAV. Senatoriai, išlydėti aukštų Kubos vyriausybės narių, pirmadienį išskrido i Homestead karinės aviacijos bazę Floridoje.

Senatoriai pasakė Fidelui Castro, kad jiems labai nepatinkusi jo kalba apie Ameriką. Castro atsakęs: "Aš suprantu".

Minios žiūrovų Maskvos parodoje

MASKVA. — Moderniųjų sovietų dailininkų paroda, kuri nų javų. Abejojama, ar tokį kiekį Maskva galės duoti, nes derlius ir Sovietų Sąjungoje nėra geras.

Parodoje dalyvavo 65 dailininkai, kurie įstatai įvairių meno sričių kūrinius, jų tarpe ir religinio simbolizmo darbų. Tarp dailininkų buvo keturi, priklausę oficialiai dailininkų sąjungai, valdžios valdomai unijai, kuri juos įspėjo parodoje nedalyvauti.

Nors dalyvių tarpe buvo ir tokių, kurie paveikslus kritikalavo, nors lankytojus fotografavo saugumo valdininkai, ypač tokius, kurie kalbėjo su užsienio korespondentais, daugumas žiūrovų pripažino, kad ši paroda istorinis įvykis, kuris nebūtų įvykęs be spaudimo iš Vakarų.

Žiūrovai domėjosi jiems nematytų paveikslų žanru, diskutuavo šitokio meno vertę ir stebėjosi, kodėl valdžia jį draudžia.

Generolas Spinola, stebėdamas nuomone, išleido "Tigrą iš vo" leidamas kairiesiems ninkams įsitvirtinti karachuntoje ir duodamas komitų partijai laisvas rankas. Jis pamatė, kad komunistai ima i savo rankas Portugalijos studentiją ir darbo unijas, nola pabandė atgaivinti dešiojo sparno politines jėgas, jos atsvertų gerai susiorgavusius, lėšų iš užsienio gavčius komunistus. Šeštą Spinola buvo sušaukęs dešimties jėgų, jo vadinamos "tyli daugumos" didelį mitingą, ris turėjo įvykti prezidento aikštėje. Tam mitingui pasišino karinės tarybos daugum.

Spinola bandė pakeisti į jėgą Santos Goncalves, t jaunesnieji karininkai, vad jami Lisabonos karinio gubatoriaus gen. Otelio Saraiva Carvalho, pasipriešino Spinolai ir jam nieko kito neliko, kaip pasitraukti.

Šeštadienio mitingas buvo šauktas paties Spinolos, kai vėse pasirodė minios komunistų plakatai: "Mirtis fašistai Komunistinė studentų u lstaigų tarnautojų unija p jso stabdyti keliuose autor lius ir gaudyti žmones, va jančius i "tyliosios daugu mitingą. Apie 5,000 kom tų išsirikavę žygiavo Lisal gatvėmis, grasindami jėga dyti "fašistų" susirinkimą. da pats Spinola, bijodamas vinių riaušių, atšaukė mit Komunistai visomis jėgom tų stengėsi susirinkimą išar Jie ragino gyventojus i g mušti "fašistus".

Kareiviai, perėmę iš kom tų kelių barikadas, sulaukė i tinę važiuojančių tarpe 300 šiniųjų pažiūrų portugalų tarpe Jose Serra, buvusio p jero Caetano sūnų, buvusį nybos ministroj da Silva Cu buvusį vidaus reikalų mini Cesar Baptistą ir buvusį u nio reikalų ministroj Al Franco Nogueira.

Premjeras Goncalves pa kė, kad niekas nesulaikys P galijos kelio i demokratiją. rinė taryba nauju savo pirm ku išrinko kariuomenės vadą Francisco da Costa Gomes.

Teisiami 4 vyskų

NEW YORKAS. — Iš formalus kaltinimas ketur episkopų vyskupams, l praeitą liepos mėnesį įve kunigais 11 moterų. Vysk kaltinami pažeidę Episk bažnyčios konstituciją ir l nus. Išvėntinimas skait "n egaliojančių".

Kaltinamieji yra Denver lo, Philadelphiajos, Maine ir ta Rica vyskupai — visi ja ėję i pensiją.

SAIGONAS. — P. Vieti saugumo policija primušė amerikiečius korespondentu rinė bandė filmuoti prieš vy sybę nukreiptą katalikų i distų demonstraciją.

TVIRTA SVEIKATA - PASTOVI LAIME

Kūno, proto ir jausmų darnos pagrindai

Naujausių mokslo žinių populiarus perteikimas

JONAS ADOMAVICIUS, M. D.

PLONŲ IR STORŲ ŽARNŲ UZDEGIMAS

Pats laikas susipažinti mediciniškai su savo žarnų negalių pagrindais — jų negalima toliau vien gumbazolėmis bei aspirinu save sirginti. Mediciniška tiesa

Plonos žarnos lotyniškai vadinasi ileum, jų susirgimas — ileitis. Storos žarnos mediciniškai vadinasi colon, jų uždegimas — colitis. Viršutinė plonų žarnų dalis vadinasi jejunum. Kartais, tik daug rečiau ir ta plonų žarnų dalis užsidega — gaunasi jejunitis. Tik retais atvejais abi plonų žarnų dalys esti uždegimo apimtos.

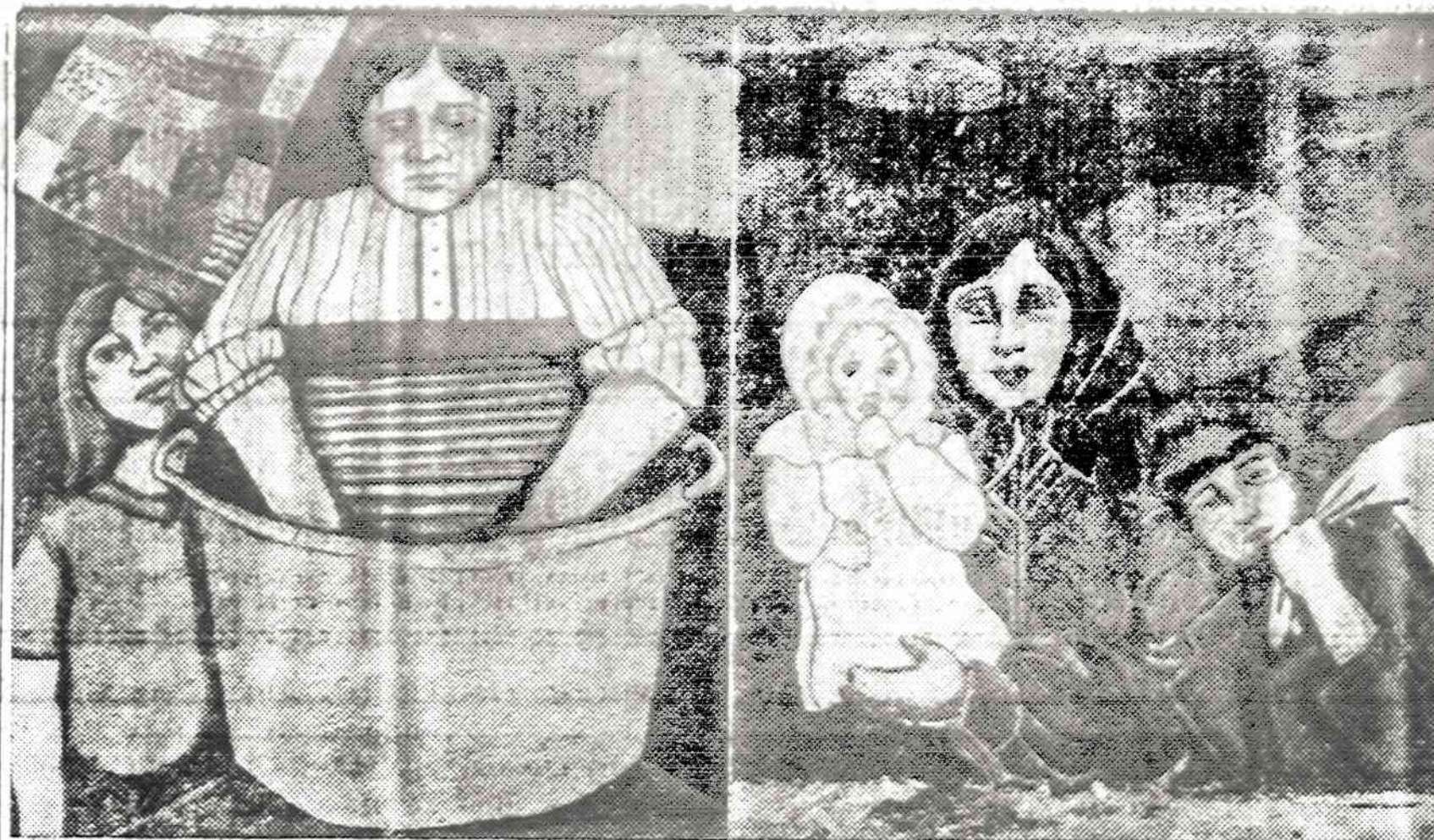
Plonų ir storų žarnų uždegimas apibūdinamas įvairiais vardais. Enteritis, colitis, ulcerative colitis, Crohn's disease, granulomatosus disease, regional enteritis, ileocolitis... vis tai vardai žarnų uždegimui atžymėti. Vidutinis žmogus turi dvidešimties pėdų ilgio plonas žarnas ir apie penkias pėdas storosios žarnos (colon). Pati tolimiausia storosios žarnos dalis — ties išeinamąją angą vadinasi rectum. Net koks plonų žarnų uždegimas galimas vadinti enteritis. Tai nuo graikų kalbos žodžio enteron (žarna).

Storosios žarnos uždegimas, kaip minėta, vadinasi colitis. Dažniausiai to uždegimo forma yra žaizduotasis uždegimas (ulcerative colitis). Tai vidinės storosios žarnos sienelės uždegimas.

Toks storos žarnos uždegimas beveik visada apima ir tolimiausią tos žarnos dalį — prie išeinamosios angos esančią, rectum vadinamą. Tokio uždegimo metu gaunasi kraujuotas viduriavimas (bloody diarrhea). Vardus įsidėmėkit, tada galėsit pasakyti savo gydytojui amerikoniškus savus nusiskundimus. Žaizduotasis uždegimas gali apimti mažą plonųjų žarnų dalį, kuri jungiasi su storąja žarna (regional enteritis). Gali toks storosios žarnos uždegimas ribotis vien tik prie išeinamosios angos — tada jis vadinasi ulcerative proctitis. Vis tai paviršutinis žarnų vidinės sienelės uždegimas.

Gilūs žarnų uždegimas

Antras žarnų uždegimo rūšis — gilus vidinės sienelės uždegimas vadinasi Crohn's liga (Crohn's disease). Amerikietis vidaus ligų specialistas — žarnų ligų žinovas (gastroenterologas) su talkininkais 1932 metais aprašė mediciniškoje spaudoje gilų žarnų (vidinės sienelės) uždegimą. Techniškai ta liga vadinasi granuloma. Tai savotiš-

Devynios jaunos merginos nupaisė šiuos paveikslus ant New Yorko "Pagarbos material" sienos. Senus namus jaunuoliai papuošė įvairiomis dekoracijomis.

ka uždegimo forma — ji mikroskopškai skiriasi nuo viršui minėto paviršutinio sluoksnio vidinės sienelės uždegimo, vadinamo colitis — enteritis. Kai Crohn's liga apima plonų žarnų vieną ar kelių daigiau segmentų, ji vadinasi vietinis enteritis (regional enteritis). O kai (dažniausia forma) toks uždegimas apima tolimesnę plonųjų žarnų pusę — vadinasi ileitis. O kai ta pati liga apima gilesnius sluoksnius (storų žarnų), ji vadinasi Crohn's disease of the colon, arba granulomatosus colitis. Ši liga, priešingai kaip ulcerative colitis, neapima pačio galo storosios žarnos. Bet ši gilūs sluoksnius apimanti uždegimo forma storų žarnų dažnai kartu pasireiškia ir plonų žarnų, todėl ši ligos forma vadinasi ileocolitis.

Kaip dažnai ileitis ir colitis pasitaiko

Kas metai apie 100,000 naujų šia liga susirgimų šiame krašte pasitaiko. Nustatoma, kad iš vieno tūkstančio amerikiečių vienas turi žaizduotąjį žarnų uždegimą (ulcerative colitis), o iš 3,000 amerikiečių vienas turi vieną kurią iš Crohn's ligos formų (gilūs žarnų uždegimas). Statistika priklauso nuo gyvenotojų ir vietovės ir nuo gėry-diagnozuoti tas ligas pajėgiųjų gydytojų (specialių centrų) artumo. Amerikiečių statistika nurodo, kad abi žarnų uždegimo formos (paviršutinioji ir gilioji) smarkiai gausėja. Paviršutinis uždegimas (ulcerative colitis) yra tris kartus dažnesnis už gilų uždegimą (Crohn's ligą).

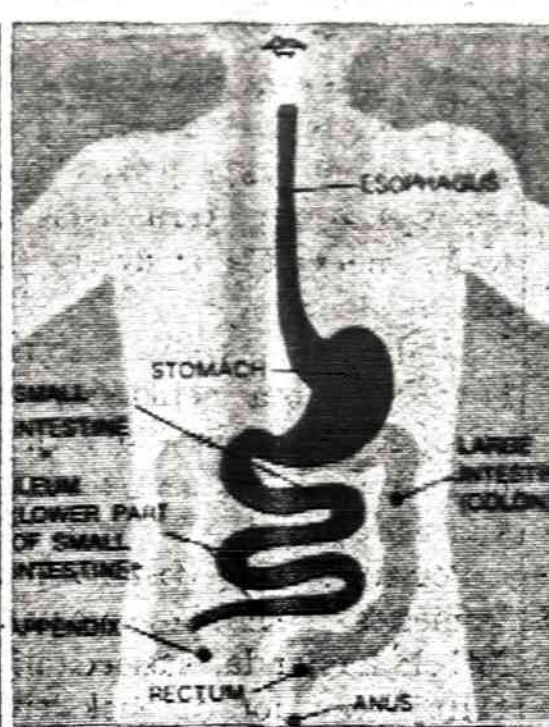
Ar ta liga (abi jos formos) paveldima?

Niekas negali tvirtinti, kad vaikai gaus tą ligą, jei kuris iš tėvų, arba abu ta liga serga. Tikrumoje, didelė dauguma ta liga sergančių tėvų susilaukia visai sveikų vaikų. Iš kitos pusės, statistika rodo, kad sergančiųjų kraujo giminės (iš trijų vienas) gali susilaukti tos ligos (ileitis ar colitis). Ta liga rastą pas brolius, pas brolių ir seserį, pas motiną ir sūnų, pas tėvą ir sūnų, pas motiną ir dukterį, pas tėvą ir dukterį, pas dėdes ir tetas, pas jų dukraitės ir sūnaites bei pas pusbrolius. Kartais viena generacija negauna tos ligos — ji pasirodo kitą generaciją. Matom, kad svarbu turėti sveiką paveldėjimą. Geru maistu stiprinkime savo kūną, kad mažiau pakenktume savo vaikams.

Jei vaikai gauna tą ligą, apie 10% jų gauna ją prieš 16 metų sulaukiant. Negerai, kad pas jaunus ta liga būna sunkesnė: komplikacijų gaunasi daugiau ir jų žarnas operuoti praeina dažniau. Tada išpaunama išopėjusi žarnos dalis. Jei ta liga prieš brenimo laikotarpį atsiranda, susivėliną to žmogaus augimas ir vystimasis.

Priežastis ileito-colito nežinoma

Dabar dar nėra žinoma tikroji priežastis tiek plonų žarnų (enteritis) tiek storų žarnų (colitis) uždegimo. Yra davinų tikėti, kad pas kai kuriuos pacientus ta liga kyla dėl alerginės re-

Virškinamojo kanalo schema

akcijos žarnose (antigen-antibody reaction). Ta reakcija vyksta vidinėje žarnų sienelėje. Kitais žodžiais, ta reakcija nusakant, gaunasi štai kas: kūno apsigimamosios jėgos ima kovoti su kuria nors kūnui svetima medžiaga, besirandancia virškinimo kanale. Tą medžiagą kūnas laiko svetimą. Jis kaip svetimą stengiasi kūnas atsikratyti (panašiai kūnas kratosi širdies ar tokio inksto — tą daugelis girdejimų, žinomų). Dar nežinoma, kas pradeda tą reakciją: ar virusas, ar bakterija, maisto dalykai ar kita kūnui nepriimtina — nuodinga medžiaga. Prasideda kūno apsigynimas nuo tos svetimos medžiagos. Tas apsigynimas virsta liga.

Nebijokime: nei ileitis nei colitis (ileitis — plonų žarnų uždegimas, colitis — storųjų) nėra užkrečiami, tos dvi uždegimo formos nėra sukeltos bakterijų. Kai kurie tyrinėtojai spėja, kad abi tos ligos formos gali sukelti virusai. Tik girdi, kai kuriuos iš prigimties jautrius žmones, tie virusai gali užpulti ir ligą sukelti.

Kodėl žarnose pasireiškia dviejų ligų: vienu kartu paviršutinis sluoksnis (vidinis) užsidega (colitis), kitu atveju esti apimamas (Crohn's liga) gilus sluoksnis žarnų vidinės sienelės. Yra nuomonių, kad tai viena ir ta pati liga, tik skirtingoje žarnos vietoje pasireiškianti. Kiti tyrinėtojai tvirtina, kad tai dvi atskiros, tik bendrą dalyką turinčios ligos, kad žarnose abi pasireiškiančios. Tolimesni tyrimai šiuo klausimu atliekami — jie išaiškins tikrą tiesą šiuo svarbiu klausimu.

Jausmų pairimas sunkina visas chroniškas ligas

Jausmų pakilimas — ligų šaltinis. Visas chroniškas ligas sunkina emocijos (jausminis) ne-normalumas. Minėto žarnų uždegimo priežasties dabar dar niekas nežino, todėl niekas negali užtikrinti, kokią vaidmenį šioje ligoje vaidina jausmų pairimas. Daugumas dabartinių gydytojų abejoja, kad vieni jausmai galėtų sukelti minėtą ligos formą. Iš kitos pusės, visi sutinka, kad nesuvaldymas jausmai sunkina visas chroniškas ligas, įskaitant ir čia minimą enteritą ir colitą. Visi gydytojai žino, kad emocijos susijaudinimas gali sukelti naują ar pasikartojantį čia minimą žarnų uždegimą. Žinoma, kad ne visi žmonės po panašių pergyvenimų gauna colitą ar ileitą.

ria kita liga, minkštas maistas (bland diet) mažiau duoda jam nesmagumų. Todėl reikia vengti aštrių ar nesukramtytų kąsnių — maisto. Šioje ligoje (ileitis, colitis) geras maistas yra visų svarbiausias. Todėl ne apie valgio šioje ligoje apribojimą dietomis galvokime, bet stenkimės žmogų labai gerai maitinti. Išimtiniais atsitikimais, žmogus esti pienui ar kitam maistui alergiškas — tada to maisto tegul jis nevalgo. Kitą visą maistą — tik neaštrų — tegul žmogus valgo kiek tik jam lenda. Žinoma, turi jis gerai kramtyti kiekvieną kąsni, nedaug iš skyio valgyti, o dažnai prie stalo sėdintis.

Operacija šioje ligoje gali pagerinti ligos eigą. Dalis žarnos pašalinama operuojant. Tai, tarsi, galvos nupiovimas galvą skaudant. Kartais žarna neišpaunama, bet susirgusioji žarnos dalis aplenkama — padaromas maistui eiti naujas takas (sveiką žarną susiuvant su sveikąja — to operacija vadinasi by-pass). Apie chirurginį gydymą čia negali būti kalbos: liga gali pasikartoti viršui išoperuotos žarnos dalies. Tas gali atsitikti tuojau po operacijos, dažniau tai atsitinka po kiek laiko.

Symptomus raminantieji vaistai šioje ligoje

Kontroliavimui skausmų ir viduriavimo sulaikymui dabar šioje ligoje pagrindiniai vaistai yra kartu ir uždegimą raminantieji — tai sulfai, salicilatai ir cortisonai panašūs vaistai arba acth. Kai kurie naujieji vaistai mėginami šioje ligoje didesniuose centruose. Kol kas dramatiško pagerėjimo gydyme negauta. Tolimesni tyrimai tęsiasi.

Visi nori gauti cortisono ir virš jo bijo. Kokias pasekmes ilgalaikis to vaisto vartojimas sukelia žmogui? Štai tie neigiami nuo ilgalaikio didelių dozavimų. Visose ligose, taip ir čia svarbu dvasinė-jausminė ramybė ir sveikas maistas, ne dūmų nei svaigalų garais save nežalojant.

Pasiskaityti. Chronic Diseases, October, 1973.

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuos bet kokią knygų spintą ar lentyną.

K. Bielinis, DENKIEJI METAI, gražiai įrista, 592 psl.	\$6.00
K. Bielinis, PIENKIEJI, gražiai įrista, 464 psl.	\$6.00
Prof. Vaclo. Biržiška, ALEKSANDRYNAS, 1 tomas, gražiai įristas, 431 psl.	\$7.50
Prof. Vaclo. Biržiška, SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, 1 dalis, 208 psl., įrista — \$3.00, minkštai viršelis — \$2.00; II dalis, 225 psl., įrista — \$3.00, minkštai viršelis — \$2.00	\$2.00
Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS, 1 tomas, 300 p.	\$2.00
Prof. S. Kairys, LIETUVA BUDO, gražiai įrista, 416 psl.	\$5.50
Kipras Bielinis, GANA TO JUNGO, 492 psl., minkštai viršelis	\$5.00
Juozas Liūdžiū, RAŠTAI, 250 psl.	\$3.00
P. Liūdžiūviene, ATSIMINIMAI APIE JUOŽĄ LIŪDŽIŲ, 88 psl.	\$1.00
Janina Narūnė, TRYŠ IR VIENA, jaunystės atsiminimai, 170 psl.	\$3.00
M. Gudelis, POVLAS MILERIS, biografijos bruožai 232 puslapiai	\$3.00

NAUJIENOS.

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. HA 1-6100

DR. KAZYS GRINIUS ATSIMINIMAI IR MINTYS

1 tomas, 1962 m. Gražiai viršelis. Kaina \$5.00.

Išleido Dr. Kazys Grinys Komitetas. Knyga galima nusipirkti "Naujienose" už \$5.00, užsakant paštą reikia pridėti 25 centus pašto išlaidoms apmokėti. Taip pat galima išgauti ir pirmą "Atsiminimų ir minties" tomo (neįristą) už \$2.00

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street — Chicago, 60608

POEZIJOS VEIKALAI

Poezija — kaip pavasaris, kuris pradžioje pro tirpstantį sniegą liepia laizlyniui išskleisti mažutį deimantų spindintį žiedą, apakso medžių šakas žirgūnais, kaip konfetėmis ir pamatu įveda į gamtos vaizdą ir garsų stebuklus Dramatiškai besikeičiančiose gamtos scenovardžiuose svaioja juokauja ir verkią poetai, pajėgiami išreikšti žodžiais jausmų ir minčių gelmes.

Naujienose yra gausūs pasirinkimas poezijos leidinių:

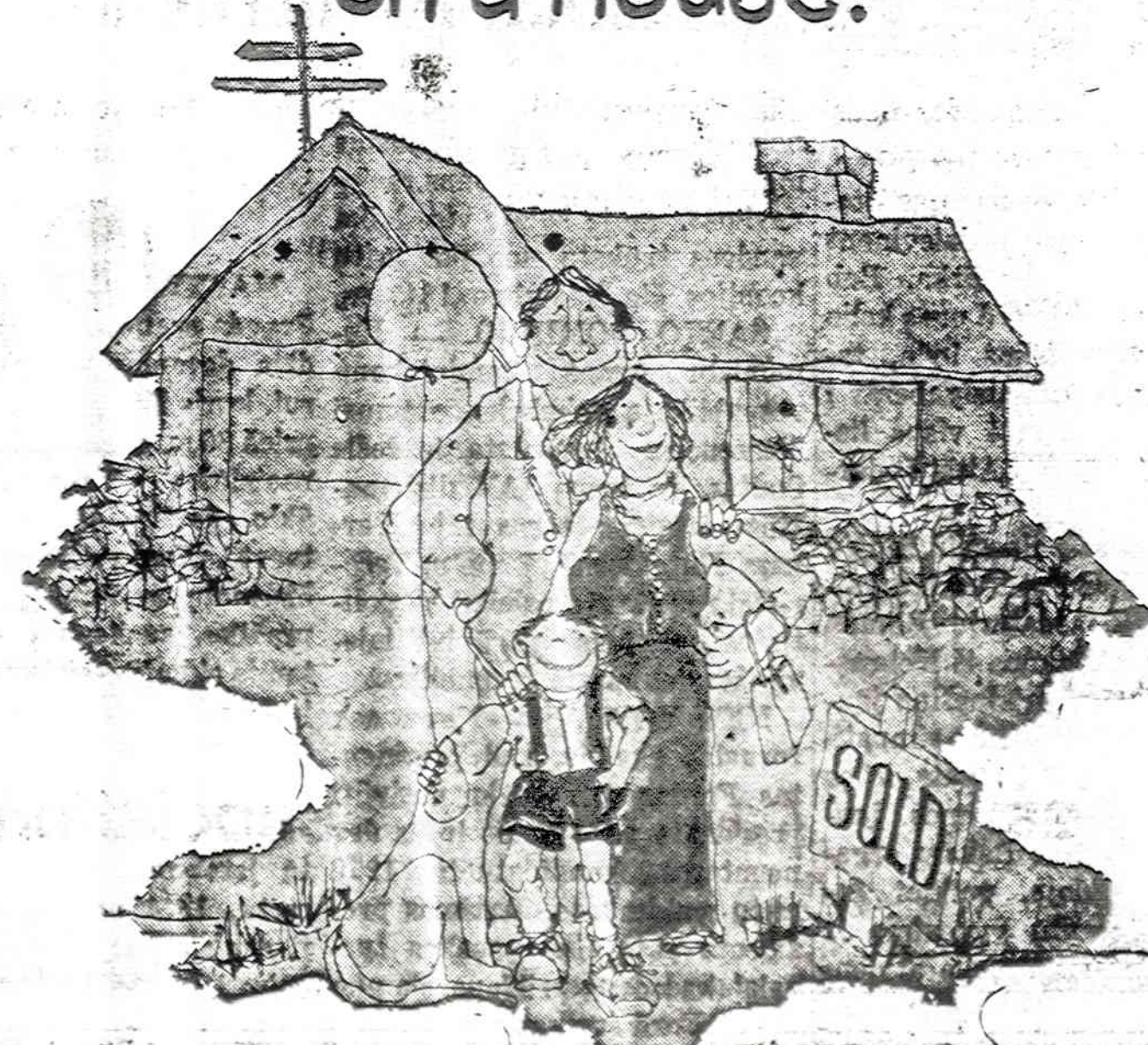
1. J. Augustaitis, Vaidionė, ŽVAIGZDETOS NAKTYS. Didelio formato, 126 psl. Kaina \$1.—	
2. Jurgis Baltušaitis, ŽEMES PAKOPOS. Elegijos, giesmės, poemos Kišeninio formato, 157 psl. Kaina \$2.00.	
3. Butky Jūzė, EILERASČIAI IR RAŠTAI. 155 psl. \$1.50.	
4. Vincas Jonikas, LYDEJAU VIEŠNIA VETROJE. Eilių rinktinė, 166 psl. Kaina \$3.00.	
5. Kleopas Jurgelionis, GLUDI — LIUDI. Lyrikos eilės, 105 psl. \$2.00	
6. Anatolijus Kairys, AUKSINE SEJA. Eilėraščiai, 86 psl. \$2.00.	
7. Nadas Rastenis, TRIJŲ ROZIŲ SVENTE. Eiliuoti pasakojimai apie išvėstas lietuvaites senovės laikais; su autoriaus iliustracijomis. \$5.00.	
8. Nadas Rastenis, THE FOREST OF ANYKŠČIAI, Antano Baranauko "Anykščių šilelis", vertimas, 42 psl. \$2.00.	
9. Belys Rukša, UGNIES PARDAVEJAS. Eilės, 95 psl. \$1.00.	
10. Stasys Santvaras, ATDARI LANGAI. Rinktinė lyrika, 167 psl., \$3.00	
11. Stasys Santvaras, AUKOS TAURĖ, 5-ji lyrikos knyga, 152 psl. \$2.50	
12. Petras Sagetas, SAULĖLEIDŽIO SPINDULIUOSE. Eiliuoti kūrinių rinkinys, 92 psl., \$1.00.	
13. Petras Sagetas, PLAUK, MANO LAIVELI. Eilėraščiai, 112 psl. \$1.00	
14. Eugenijus Grudis, AGUONOS IS SMELIS. Eilės, 70 psl., \$1.00.	
15. Elena Tumienė, KARALIAI IR SVENTIEJI. Eilėraščiai, 80 psl. \$2.50	
16. Alfonsas Tyruolis, METU VINGIAI. Lyrikos rinktinė, 180 psl. \$3.00	
17. Jonas Valaitis, SENOVES LIETUVIŲ DIEVAI. Mitologijos posmai 55 psl. \$1.00.	
18. Adomas Jasas, BOK PALAIMINTAS. Poezija, 115 psl. \$3.00.	

Norėdami išgauti šias ar kitas knygas, prašome atsilankyti i Naujienų raštinę arba užsakyti paštą, pridėdami čekį ar piniginių orderių.

NAUJIENOS,

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

Bonds are for saving up for a down payment on a house.

Bonds can make buying a house a lot easier. Just sign up for the Payroll Savings Plan where you work. Every payday, an amount you specify is automatically set aside from your check and used to buy U.S. Savings Bonds. Before you know it, you'll have a nest egg big enough to buy a little nest of your own. U.S. Savings Bonds. A good blueprint for a house of your own.

Take stock in America. Buy U.S. Savings Bonds

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

Spaudos pabiro

Prievartinė integracija

(Reportažas iš mokyklų "karo lauko")

(Tęsinys)

Antradienis, rugsėjo 17 d. skyresni nuo ankstesniųjų savo tyla ir ramumu. Policininkų būriai slankiojo aplink mokyklas, neturėdami ką veikti. Kai kurie net sviediniu žaidė netoli L gatvės esančiame Thomas Parko gimnazijos priedinio pastato tarpeklyje. Thomas Park patalpos pernai pasirodė permažo sutalpinimo mokinius, todėl Bostono miesto išmintingosios galvos nusavino pajūryje esančias mokyklas ir jose įrengė gimnazijos padalinius. Dabar ir į tas mokyklas patalpas gabenami iš Roxbury integruojami juodukai, o iš mokyklų baltieji vaikai bandoma privesti važinėti į juodųjų rajoną.

Dienos dabar saulėtą, žilto ir pajūrio gyventojai, ar iš toliau atvykę pasisvečiuotojai norėtų pasimaudyti jūroje ir pasikaitinti specialiai tam reikalui priveržtame smėlyje. Negalima — policija neleidžia pašalininiams prieiti arčiau maudyklės. Integraciją reikia įvykdyti, tada vėl bus leidžiama naudotis paplūdimio malonumais. Kenčia ne vien

mokiniai, ne vien jų tėvai, bet ir pašaliniai.

Važiavojančius pajūrininkus, nuo L gatvės policininkai nukreipia į kitą gatvę. Ką žinai, koks neramuolis, pravažiavodamas pro maudyklę, dar akmenį paleis į raitą policininką arba policijos uniformą dėvintį damą. Ir tokios, vargšės, įpareigos padėti vyrams policininkams įgyvendinti rasinę "lygybę"...

Tačiau antradienio tyla ir diennis ramumas buvo apgaulingi: vakare ir vėl atkiuto neramuoliai, pridarydami rūpesčių tvarkos darbotojams. Būriavosi, triukšmavo ir kitokius pokštus išdarinėjo.

Šio reportažo pabaigai, štai, ištrauka iš "The Boston Globe" apie trečiadienio (rugsėjo 18 d.) nuotakas So. Bostone ir kitose vietovėse, kur vykdoma prievartinė integracija:

"...Mokyklų Departamentas praneša, kad iš 81,752 mokinių 61,479 buvo klasėse. Tai 3% daugiau negu pirmąją mokslo dieną.

"So. Bostono aukštesniojoje ir jos padaliniuose buvo daugiau

juodųjų ir baltųjų, tačiau So. Bostono mokinių Roxbury aukštesniojoje sumažėjo iki 15.

"Vienas 13 metų berniukas, metęs akmenį į autobusą North Dorchesterioje buvo areštuotas, ir iš ten pranešama, kad dienos metu būta peštynių mokyklos kieme, nors policijos vadas Robert J. diGrazia tą dieną skaitė ramiausia.

"Per langą autobuso, kuris važiuavo paimti juodųjų mokinių iš Dean Hart mokyklos So. Bostone popietėje įmesta plyta nieko nesužeidė, nes jame tebuvo vienas keleivis — katalikų kunigas.

"Policija praneša, kad dar pora autobusų buvo apmėtyti akmenimis, kurie išmušė policijos mašinos langą. Sužeistų nebūta.

"Roslindalyje Washington Irving Junior aukštesniojoje mokykloje 50 baltųjų mokinių tėvai išsivedė juos, o 40 juodųjų patys pasišalino po vykusių peilių kovos toje mokykloje.

"Direktoriaus pavaduotojas Richard Mahoney teigia, kad ten būta muštynių kumštimis prieš pamokų pradžią ir autobusu atvykę juodukai išsigandę pabėgo. Jis sako kad dauguma juoduku po pietų grįžo atgal, lydimi Afrikos-Amerikos Meno Centro pirmininkės Elmos Levis, kuri gyvena per dvi mylias nuo

įvykio vietos, kur juodukai prašėsi pagalbos.

"Mokyklų Departamento Informacijos Centras City Hall (miesto rotušėje) praneša, kad keturi baltieji mokiniai anose peštynėse buvo sužeisti, bet nepavojingai ir jų nereikėjo gabenėti į ligoninę.

"Tas pats Centras pranešė, kad pusiaukelėje į Hyde Park aukštesniąją mokyklą įvyko "tąsų masių užplaukų" tarp vienos baltosios mergaitės ir dviejų juoduku.

"Ryto metu toje mokykloje buvo paskelbta netikras gaisro pavojus, kurio pasekoje mokiniai išbėgo lauk, bet vėliau taidė grįžo atgal.

Popietiniu laiku Bostono Aukštesniosios Technikos mokyklos futbolo komanda, susidedanti iš baltųjų ir juodųjų moksleivių, buvo Hyde Parke aukštesniosios mokyklos mokinių, juoduku apmėtyta akmenimis, kai ta komanda lipo iš autobuso prie Almont aikštės Mattapan. Komandos sudėtyje esantieji juodukai akmenų mėtytojus paprasė nusiraminti. Sužeistų nebūta.

"So. Bostono ir Roxbury aukštesniųjų mokyklų direktorius (headmaster) William J. Reid guodžiasi: "Aš tikiu, kad gyven-tojų opozicija pasibaigė", bet čia pat pripažino, kad įtempičiausia padėtis dar nėra praėjusi", kadangi "ypatingo susidomėjimo nerodo nė Roxbury, nė So. Bostono aukštesniosios mokyklos".

"Pastaraisiais metais So. Bostono aukštesnioji mokykla buvo 99% baltųjų moksleivių lankoma, o Roxbury aukštesniojoje buvo 100% juoduku. Daugelis So. Bostono moksleivių tėvų nutarė neleisti savo vaikų į integruojamas mokyklas mažiausia dvi savaites..."

"So. Bostono reprezentantas Raymond L. Flynn spaudos konferencijoje pranešė, kad į Bostoną atvyko du vyrai, kurie sakosi esą "Ku Klux Klan" įgaliotiniai. "Mes nenorime turėti jokių ryšių su tais aktyvistais", pasakė Flynn buvusioje Dorchesterioje spaudos konferencijoje.

"Vyrai, Gregory Durel, 20 m., iš New Orleans ir Kenneth Perry, 22 metų, iš Banton Rouge, La., pasakė, kad apie 450 tos organizacijos narių iš So. ir North-east yra atvykę į Bostoną vykdyti čia savo užduočių.

"Flynn pripažino, kad policijos žiniomis, į Bostoną yra atvykusių tos organizacijos veikėjų, ir kad šiandien (rugsėjo 19) jų laukiama dar 150, pasiryžusių "kelti neramumus šiame mieste"...

"Tačiau Bostono policijos įgaliotinis Joseph M. Jordan, mokyklų saugumo administratorius ir jų saugumo prižiūrėtojas, pasakė abejojęs, kad Durel'io ir Perry's 150 narių grupė atvyktų į Bostoną..." ("The Boston Globe" IX.19. Šis dukart kasdieninis, senatoriaus Edv. Kennedžio oficiozas, yra keturlinkas prievartinės integracijos šalininkas).

"Pabirinininko" turimomis žiniomis, toji "Ku Klux Klan" grupė praėjė naktį ir šiandien (rugsėjo 19 d.) stovyklauja Bostono Harwardo universiteto tvirtovėje — Cambridge).

Ką ji čia nuveiks, tariant žemaitės Petro Kurmelio žodžiais: "Na, na, pamatysime vėliau".

P. S. Rugsėjo 20 d. neramumų liepsna yra persimetusi ir kitas mokyklas. Ten vyksta mo-

kinų tarpusavio peštynės. Kai kurios mokyklos uždarytos. Praėjė naktį So. Bostone policija kovojo su 500 jaunuolių. Pasireiškė ir "Ku Klux Klaniečiai".

Šį rytą So. Bostono aukštesniais mokinių iš Roxbury atvyko mažiau, kaip vakar.

Kriminalo Bostone statistika

South Boston Tribune rugsėjo 19 dienos laidoje įdėtas policijos komisieriaus Robert J. diGracia pranešimas — statistika apie kriminalo piktadarības keturiuose Bostono distriktuose per laikotarpį nuo šių metų pradžios — sausio 2 d. iki liepos 30 d.

	Distr. No. 2 (Roxbury)	Distr. No. 3 (Mattapan)	Distr. No. 5 (West Roxbury)	Distr. No. 6 (So. Boston)
Žmogžudystės	13	4	2	7
Išprievartavimai	63	14	6	8
Ginkl. apšaukimai	921	213	66	50
Smurt. užpuolimai	377	139	31	59
Išlaužimai	1196	889	368	246
Rankinukų pagrob.				
ir kt. nepaprasti apšaukimai	457	462	81	12

Bendrai 3027 1721 554 382

Priverstinis mokinių vežiojimas: Iš So. Bostono gimnazijos (High) į Roxbury gimn. (High) visa junių klasė 605; iš So. Bostono į Jeremiah Burke 93 seniųjų; iš Gavin į Mackey 315 ir iš Gavin į Columbia Point 420 seniųjų.

Atsakingų asmenų pareiškimas

Boston Globe rugsėjo 16 d. įdėtas ilgas Miesto patarėjos Louise Day Hicks, senatoriaus William M. Bulger ir atstovo Michael Flaherty pareiškimas (deklara-

cija ir paaiškinimas), kurs prasideda žodžiais:

"Kodėl South Bostonas priešinasi?"

Paprastai sakant, dėl to, kad yra priešinga mūsų vaikų interesams siųsti juos į mokyklą kriminalo apkirstame Roxbury.

Faktas yra, kad joks atsakingas, sveikai galvojantis asmuo, žinantis gyvenimo tikrovę toje bendruomenėje (Roxbury) nesiųstų tenai savo vaiko. Mes tą klausimą pateikėme daugeliui žmonių, liberalų ir konservatyvių, miestiečių ir priemiesčių, demokratų ir respublikonų, krikščionių ir žydų, taip pat informacijos (media) nariams ir kiekvienas jų privačiai pasakė, kad jis ar ji savo vaiko į Roxbury nesiųstų. Tai yra visa esmė. Visa kita yra tik distrakcija"...

Toliau deklaracijoje rašoma: "Tenai (Roxburyje) juodžių bendruomenėje laisvai vaikštineja mažiausiai šimtas juoduku, kurie per praėjusius 2 metus žudė baltus žmones. Jie tebeprasiliaus nesurandami... Jokia gerai informuota baltoji moteris viešai nekelia per tą bendruomenę, net automobilių. Remonto darbininkai, reikmenų taisytojai, takso šoferiai, daktarai ir ugniagesiai — visi pakartotinai atsisako daryti tai, ką teisėjas Garrity liepia kad mūsų vaikai darytų kiekvieną dieną (važinėti į mokyklas Roxbury)..."

(Pabaiga)

SKAITYK PATS IR PARAGINK

KITUS SKAITYTI
NAUJIENAS

Nuotaikingas Saulių Bilius

Vytauto Didžiojo rinktinės šauliai-lės baigė vasaros atostogas ir pradėjo rudeninę veiklą nuotaikingu baliumi. Rugsėjo 21 d. Vyčių salėje rinkosi svečiai iš Chicagos, keletas buvo iš Pensilvanijos. Salė gražiai dekoruota, stalai skoningai papuošti, jauki žvakių šviesa. Šviesa maloniai nuteikė svečius.

Mening programą pradėjo Pranas Beinoras, pasveikino svečius ir pristatė baltiausią programą. V. D. rinktinės šaulių vyrų oktetas, kurį paruošė Niekodemas Kulys. Oktetas padainavo:

"Vilniun trauk" — St. A. Vanagačio, "Mes Gynėjai" — St. Grauzinio, "Sutems tamsi naktis" — K. Grauzdės, "Arto-jėliai" — St. Šimkaus, ir "Ulonai" — A. Vanagačio.

Publika dainas sutiko gausiais plojimais, kaikurias dainas oktetas turėjo pakartoti. Oktete dainuoja: Albertas Kvečas — seniūnas, Jonas Baskus, Jonas Bumbulis, Juozas Kuzmickas, Vincas Mardosius, Niekodemas Micius, Albertas Matulis, Jonas Platakis, Alfonsas Sidagis ir Gediminas Janula.

Pranas Beinoras rinktinės vardu padėjo programos atlikėjams. Po programos vyko vakarienė, buvo šalti ir šilti valgiai, stalai lūžo nuo gausių gėrybių. Šokiams grojo šaulių mėgiamas A. Ramonio orkestras. J. Kaunas

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI

YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozas Adomaitis - Dėdė Šerną asmeniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo paskaitų. Dabar jie gali paskaityti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir paskaityti gražių istorijų. Naujai atvykę lietuviai galėtų žiemos ar vasaros pasiskaitymams nupirkti Antano Rūko parašytą Vienišo ŽMOGAUS GYVENIMĄ - Dėdės Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradijins kiekvieną, kas ji atsimena ir pažinojo, o naujesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo ANTANO RŪKO lengvas, vaizdus, gražia literatūrine forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išeivių šviesuolių gyvenimu ir jų kieta, ideologine veikla.

Antanas Rūkas, VIENIŠO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozo Adomaitio - Šerno gyvenimo bruožai. Išeido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA "NAUJIENŲ" ADMINISTRACIJOJE

Philomena sako:

- KAS NETAUPO ATEIČIAI, TAS NESIRUOŠIA ŠVIESESNIAM IR TINKAMESNIAM GYVENIMUI.

Socialinės apdraudos neužtenka pragyvenimui. Chicago's Savings bendrovės mokamus aukštus nuosimčius pridėjus prie Social Security, jau galima ramiau senatvės laukti ir gyvenimu džiaugtis. Chicago Savings moka 5.25% už paprastose sąskaitose laikomas santaupas, ir duoda 7.5% už sertifikatuose laikomas pinigus.

Šį metų Chicago Taupymo bendrovė švenčia savo Auksinį Jubiliejų. Laimingiesiems duoda kelionę į Havajų salas, Disneyland, Las Vegas ir daug kitokių dovanų. Atsilankykite.

CHICAGO

savings and loan association

6245 south western avenue 476-7575

Neseniai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiųntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

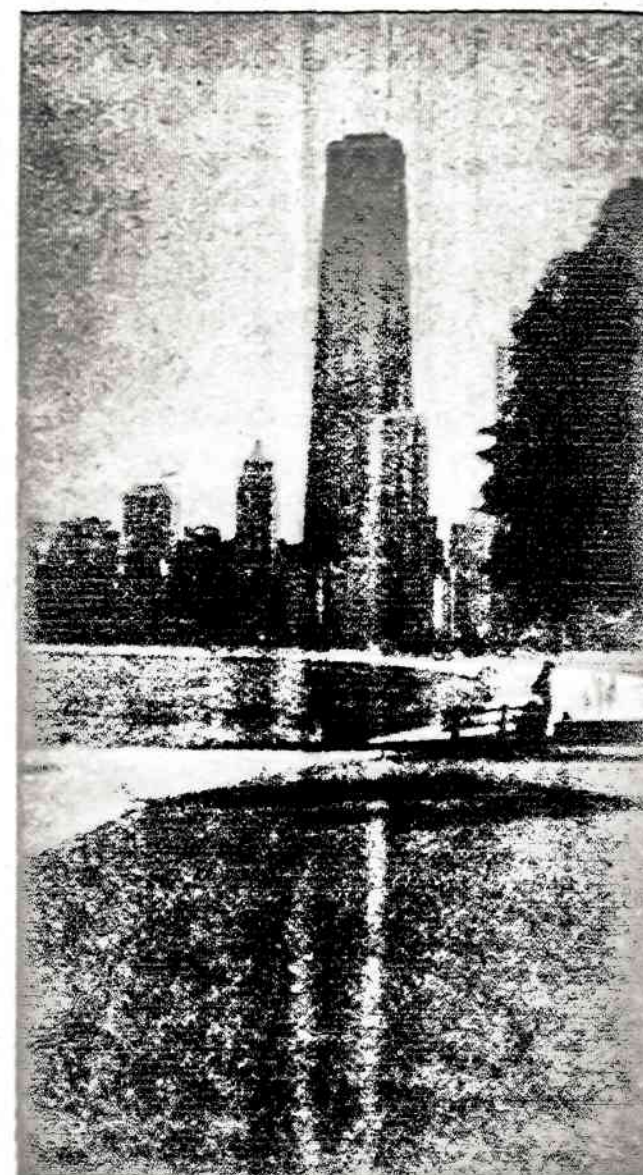
Ansambliai, choral, grupės, užsakiusios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiųntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

Taupykite dabar pas mus

NEW RATES ON SAVINGS CERTIFICATES

7 1/2% PER ANNUM:

\$5,000.00 OR MORE

4 YEAR MATURITY

6 3/4%

\$5,000.00 OR MORE

30 MONTHS MATURITY

6 1/2%

\$2,500.00 OR MORE

1 YEAR MATURITY

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Išlaigos pietuose kietas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$24.00 per year, \$13.00 per six months, \$7.50 per 3 months. In other USA localities \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$6.50 per three months. Canada \$24.00 per year; other countries \$25.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestiuose:	
metams	\$24.00
pusei metų	\$13.00
trims mėnesiams	\$7.50
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Seštadieniais — iki 12 val.	

ZMOGAUS TEISĖS

SOVIETINĖJE LIETUVOJE

BRONIS KASLAS

Praeitę seštadienio popietę Dr. Bronis Kaslas Amerikos Lietuvių Kongreso nariams skaitė paskaitą apie žmogaus teises "tarybinėje" Lietuvoje. Paskaita sukėlė gyvų komentarų. Spausdiname visą Dr. Kaslo paskaitos tekstą, kad kiekvienas galėtų susipažinti su jo dėstyto mąstymu.

Konstitucija kaip valstybės įstatymų ir tvarkos norma - riba, gimė ir išsivystė vakarų politinio mąstymo evoliucijoje. Pagrindinis šios normos tikslas buvo ir yra apibrėžti — suvaržyti valstybės valdžios galią ir apsaugoti pilietį - individą nuo tos valdžios savivaliavimo, kuris labai dažnai išsivysta į terorą. Sovietinė valstybė, būdama ideologinė santvarka, savo konstitucijoje turėjo suderinti du elementus: *Sovietinio Marksi-*

(kad sekančioji komunistinė stadija operuos be valdžios) pasėkė ypač politinių blogybių ratas (vicious circle), iš kurio Sovietinė valstybė negali ištrūkti. Kadangi galutinė stadija negali įvykti be pereinamosios stadijos, tada šios pastarosios išlaikymas tampa absoliuti politiniu postulatu, prieš kurį turi nusilenkti visi kiti politiniai, konstituciniai reikalavimai ir ypač pagrindinis principas, kad konstitucija yra tas kriterijus — rėmas, kuris apibrėžia valstybės valdžios galią, t. y., apsaugoja pilietius nuo valdžios teroro.

Sovietinė konstitucija nėra valdžios operavimo ar įstatymdavystės kriterijumas — riba, kurios šios pereinamosios stadijos valdžia negalėtų peržengti. Priešingai, sovietinė konstitucija yra šios pereinamosios stadijos santvarka, t. y. sovietinės valstybės įrankis paskutinės stadijos pasiekimui užtikrinti. Jei prie to dar pridėsime elementą, kad sovietinės valstybės vyriausybė nėra tautos agentūra su mandatu tarnauti žmonių interesams, o yra taip pat tik prievartos įrankis (instrument of coercion) pereinamosios stadijos statusui ir pasiekimui užtikrinti, turime prieiti prie išvados, jog sovietinės teorijos akse ir pati sovietinė vyriausybė nėra konstitucinis organas konstitucinėms funkcijoms vykdyti, bet yra įrankis pereinamajai stadijai operuoti.

Reikšmingiausias Sovietinės sistemos pažymys yra kad ir konstitucija ir vyriausybė, ir tauta privalo operuoti tik pereinamosios stadijos išlaikimui ir tuo būdu tikimasi laidouoti arba mažiausiai palaikyti viltį, jog paskutinė komunistinės santvarkos stadija bus įvykdyta.

Bet jei vyriausybė ir konstitucija ir tauta yra šiam *Didžiam Tikslui* tik įrankiai, kas gi tada stovi virš šio reikalo sargboje ir kieno įrankiais anie visi veiksniai yra? Ideologijos kūrėja, interpretuotoja ir vykdytoja yra Komunistinė Partija, kurios nutarimas yra galutinis, paskutinis žodis visiems valstybiniais, socialiniais, ekonominiais ir kultūriniais sveiksmams.

ZMOGAUS TEISĖS IR LAISVIŲ ESME SOVIETINĖJE VALSTYBĖJE

Jei partija yra visagali ir vyriausybė yra tik jos įrankis, kokios tada yra šioje sistemoje žmogaus teisės ir laisvės. Kaip ir kitose politinėse, socialinėse

se sąvokose taip ir žmogaus teisė Sovietinėje sąvokoje yra didelis esminis skirtumas nuo vakarų pasaulio šių teisių supratimo. Įvairios žmogaus teisės pramatytos Magna Carta, Amerikos Nepriklausomybės Deklaracijoje, Prancūzijoje žmogaus ir Piliečių Teisių Deklaracijoje, Jungtinių Tautų žmogaus Teisių Deklaracijoje, bei Vakarų demokratijų konstitucijose, daugumoje yra taip pat inkorporuotos ir Sovietinėje konstitucijoje. Būdama federalinė valstybė, sudaryta iš įvairių tautų, ši federacija yra tuo ypač patogi ir skirtinga, kad jos federalinėms tautos konstitucija suteikia teisę šiai federacijai pasitraukti.

Tad paviršutiniškai žiūrint sovietinės politinės teorijos nežinančiam vakariečiui, sovietinė konstitucija sudaro įspūdį žmonių bendruomenės, išspindusios ne tik žmogaus, bet ir tautų apsisprendimo teisės problemas.

Realybėje to viso nėra. Šios rūšies totalitarinėje valstybėje, partijos tiesa yra absoliutinė dogma, kuriai bent kokios, o tuo pačiu ir žmogaus teisės turi subordonuotis. Ką mes vakaruose suprantame kaip *Human Rights*, žmogaus teises, tokių teisių sovietinėje valstybėje nėra ir jos politinėje teorijoje nėra pramatytos. Pagrindinės žmogaus teisės ir pareigos yra nustatomos ir nutarimos Partijos vadovybės. Ir jos yra tik tos, kurios tarnauja partijos tikslui ir suderinamos su partijos linija.

Mes turime gerai įsisamontinti ir žinoti, kad teisės, kurios yra pramatytos Jungtinių Tautų Deklaracijoje, ar Europos žmogaus Teisių Konvencijoje ir už kurias mes čia kovojame ir Lietuvai reikalaujame, Sovietų valstybėje ir tuo pačiu Lietuvoje niekuomet nebus leistos, nes jos savo esmė yra sovietinei valstybei *subversyvinės*, t. y., tos teisės grėsia santvarkos suardymu, santvarkos, kuri privalo laidouoti pereinamosios stadijos į komunizmą pasisiekimą.

Tokių teisių draudimo logika yra labai paprasta: tos teisės sovietiniams žmonėms duotų laisvę apsispręsti, laisvai pasirinkti, kas dogmatinėje valstybėje yra neįmanoma. Žmogaus teisių, pramatytų tarptautinėse konvencijose įgyvendinimo atveju, sovietinė valstybė negalėtų pergyventi gal būt nei vienu laisvų rinkimų, kuriuose būtų leista partijų arba kandidatų laisvas pasirinkimas. Sovietų konstitucijoje pra-

matyta atskirų tautinių federatinių vienetų apsisprendimo teisė, kaip ją mes čia vakaruose suprantame, taip pat yra neįmanoma, nes tautų apsisprendimo teisės įgyvendinimo atveju Sovietų Sąjungos egzistencija būtų pastatyta į mirtiną pavojų.

Jei taip yra, tai kyla klausimas, gerbiameji Kongreso dalyviai, kokia yra žmonių ir tautų ateitis sovietinėje valstybėje? Tuo pačiu, kokia ir lietuvių tautos ateitis?

Su reikiamu rimtumu, mes esame priversti atsakyti, jog laukti esminio žmonių teisių arba sovietinių tautų padėties pasikeitimo pramatomoje ateityje nėra pagrindo. Sistemos, kurios pagrįstos ir remiasi gan gausiu elitu — ideologine biurokratija — kaip pavyzdžiui istorijoje feodalizmas, absoliutizmas, o taip pat ir naujų amžių sistemos parlamentarinis kapitalizmas, o pagaliau ir dabartinis sovietinis komunizmas Rusijoje, istorija liudija, keitėsi ir keičiasi arba labai išlėto arba labai staigiai. Staigūs pasikeitimai paprastai įvyksta arba smūgiu iš vidaus, t. y. *revoliucija*, — arba smūgiu iš išorės — *karu*.

Nemanyčiau, nes man atrodo nėra tam davinų, kad šios dvi galimybės, būtent: *revoliucija* ar *karas*, būtų šiandien arba artimoje pramatomoje ateityje realios. *Revoliucija* šioje santvarkoje dabartinėmis aplinkybėmis yra vargiai galima dėl labai gausaus, ją palaikančio elito ideologinės biurokratijos, kuris savo asmenišką likimą yra surišęs su sistemos likimu. Šio elito gan tobulas ir tankus tinklas po visą kraštą, atrodo, išlaikytų sistemą net ir staigiu pasikeitimu atveju pačioje viršūnėje. Tai parodė Stalino mirtis ir Kruščevų atėjimas. Antroji staigus pakitimo galimybė — *karas* — šiame atominiam amžiuje yra sunkiai įsivaizduojamas.

Tad visos sistemos keičiasi turėdamos prieiti išvados, kad ir sovietinė sistema keisis, bet tik labai išlėto — evoliucijos būdu. Teroro tradicijai atrofuojančiai ir tampanti anachronizmu, sistema evoliucionuos su naujomis generacijomis, ateinančiomis prie sovietinio vairo *liberalizmo* ir spaudimo *atostūgio keliu*.

(Bus daugiau)

JEI "NAUJIENAS" TU SKAITYSI, TAI IR KITAM PASAKYSI, KAD JOS RAŠO TIKRĄ TIESĄ — ŽKI EIDŽIA SVIESĄ

Amerikos lietuviai žingsniuoja vieningai

Amerikos Lietuvių Taryba, didžiausias ir galingiausias Amerikos lietuvių organizacijų junginys, pačiais pagrindiniais ir svarbiausiais lietuvių reikalais žingsniuoja vieningai. Amerikos lietuviai prisilaikydami Amerikos Lietuvių Tarybos pagrindinių nuostatų, pajėgę susijungti į galingą ir naudingą darbą dirbti pajėgiantį organizmą.

Šiomis dienomis Chicagoje praėjus Amerikos Lietuvių Kongresas, jame pasakytos kalbos, išklaustos paskaitos ir padaryti pareiškimai patvirtino pagrindinius Amerikos Lietuvių siekimus, pritarė paskutiniui metu Alto vestam darbui ir patarė stengtis padėti gimtiniam kraštui. Kongresas patarė atidžiai sekti tarptautinius santykius ir planuojamus Europos taikos pasitarimus, kad juose nenukentėtų Lietuvos teisės ir nebūtų skriaudžiami pavergtos lietuvių tautos reikalai. Kongrese galėjo būti vienas kitas nepatenkimas dėl to, kad jo nepasodino prie garbės stalo, arba jam apkarpė sveikinimų ir kitokių pareiškimų laiką, bet šie dalykai neišvengiami tokiame dideliame suvažiavime ir neįmanoma kiekvieną pasodinti tinkamom vietom. Kiekvienas jautė, kad prakalbenimai, užsimiršimai ir napagerbimai buvo padaryti ne dėl blogos valios, bet dėl nepajėgumo toki didelių atstovų skaičių tokiu trumpu laiku aptarnauti ir patenkinti.

Vertinant šį kongresą reikia turėti galvoje vieną svarbų veiksni, jau kelintas metas ardančią Amerikos lietuvių vienybę ir inėsušį disonansą ne tik į lietuviško švietimo reikalus, bet ir į politinės kovos areną. Jie klidė Amerikos Lietuvių Tarybos vestam darbui lietuvių kolonijose ir pačiame Washingtone. Jie grobė laisvinimo darbams aukojamus pinigus, siuntė delegacijas į Washingtoną, varstė kongreso atstovų duris ir bandė dubliuoti Amerikos Lietuvių Tarybos atstovų vedamą darbą.

Amerikos Lietuvių Tarybos atstovai kantriai ir ilgai vedė pasitarimus su frontininkų vadovaujama Bendruomenės dalimi. Paaikškėjo, kad frontininkų atstovams nerūpėjo nei lietuvių laisvės kovos reikalai, nei pačios Bendruomenės puoselėjimas. Jie reikalavo pačios didžiausios organizacijos privilegijų ir neužtarnautų darbų pripažinimo. Pasitarimuose su frontininkais praleistos ilgiausios valandos, bet dėl vieningo darbo nepavyko susitarti. Nepajėgė vesti kultūrinio darbo jie griežėsi politikos, kurios nesupranta ir nesistengia suprasti.

Jie visą laiką žaidė "kultūrinio bendradarbiavimo" idėjomis, sėdėjo konfuziją ir įvairiomis priemonėmis bandė palaužti Amerikos Lietuvių Tarybos vestą darbą Lietuvos nepriklausomybei atstatyti. Jie pasakojo, jog tai neįmanomas dalykas. Buvo tokių, kurie patarė nepriklausomybės idėją užmiršti, o tenkintis lengvatomis, kurias okupantas esą būtų paruošęs duoti, jeigu Amerikos lietuviai tokios minties nebeskelbtų. Alto kongresas išblaškė tokiam darbui bet kokias viltis.

Aštuntas Amerikos Lietuvių Kongresas aiškiai parbrėžė, kad Amerikos lietuviai neis klystkeliais, bet vieningai eis tuo kovos keliu, kuris padės lietuviams atgauti krašto nepriklausomybę. Ta pozicija buvo pasakyta ne tik priimtomis rezoliucijomis, bet ir kongreso salėje lietuvių patriotinėmis ašaromis. Kongrese žmonės kalbėjo ne vien teoretinėmis politinės kovos sąvokomis, bet ir patriotiniais jausmais. Tuos jausmus išsakė patys vyriausieji ir patys jauniausieji kongreso atstovai. Jie parodė, kad meilė Lietuvai ir pavergtai lietuvių tautai yra galingesnė, negu tarpusaviai menkaverčiai nesupratiimai. Kiekvienam paaikškėjo, kad su priešu negali būti jokio kompromiso, reikia savo tarpe rasti bendrą kalbą, stiprinti demokratines idėjas, šlifuoti nesklaidumus ir vedamą darbą dar geriau cementuoti ir stiprinti. Prie gerų norų tai galima pasiekti.

Kongresas padėjo galą ir JAV Lietuvių Bendruomenės skaldymui, kai kongresas pasveikino JAV LB naujai sudarytos tarybos pirmininkas. Kongresui buvo išdėstyti patys pagrindiniai principai JAV LB steigti, patvirtinti svarbiausių steigėjų padaryti pareiškimai ir pranešti šioje srityje atlikti darbai. Kongresas atidžiai išklauzė Bendruomenės tarybos pirmininko principinį pareiškimą ir nuoširdžiausiai jam pritarė. Amerikos Lietuvių Taryba visą laiką bendradarbiavo su Bendruomene, bendradarbiaus ir toliau, kai pati Bendruomenė apsisvalė nuo lietuviams pražūtingos politikos. Amerikos lietuvių organizacijos vadovaujasi demokratiniiais principais, kiekvieną svarbesnį klausimą aptaria ir demokratiniu būdu išsirenka atsakingus pareigūnus. Jos negali priimti nežinomų vizirų, skirtų pirmininkų ar seržantų.

Amerikos Lietuvių Taryba, apjungusi didžiausias lietuvių organizacijas, vyresniusius ir jaunimą, vieningai dirbs Lietuvos laisvei, padės lietuviams sunkioje jų kovoje.

KAS ATPLĖSĖ KLAIPĖDĄ NUO LIETUVOS

1939 m. kovo 22 d. dokumentai

23

"Naujoji Direktorija, vadovaudamasi nacionalsocialistinės pasaulėžiūros, perima pareigas tuo tikslu, kad nuvedus mūsų gimtinę į laimingesnę ateitį."

Kad čia nebuvo tiek vokiškos, kiek daugiau nacionalsocialistinės dvasios Direktorija, Bertulaitis dar kartą patvirtino, sakdamas: "Propaganda prieš nacionalsocializmą nebus jokių būdu toleruojama".

Ir dabar prasidėjo nacionalsocializmo Klaipėdos krašte praktiškasis įgyvendinimas.

Kad Klaipėdos krašto vokiečių ir vokiečių ideologija, tuoj pasirodė, kuomet iš 69.978 vokiečių ir vokiečių, balsavusių Seimelio rinkimuose, virš 60.000, t. y., beveik 100% įstojo į naujai įsteigtą Memel-deutsche Kulturbund. Jis pats pasiskelbė, kad sąjungos tikslai esą krašto gyventojams "išlyginti keliu į vokiškąjį kultūrinį ir dvasinį gyvenimą ir į nacionalsocialistinį mintijimą" (... die Wege zum deutschen Kultur — und Geistesleben und zum nationalsocialistischen Gedankengut zu eben).

Nacionalsocialistinė laikysena buvo ir išoriniai demonstruojama, kai Kulturbund-

das tuojuo įsteigė 2.000 jaunuolių, nacių pavyzdžiu uniformuotą policinį dalinį — Tvarkos Tarnybą (Ordnungsdienst).

1939. 1. 30. (paminėti Hitlerio valdžios paėmimo 6-tas metinės), Ordnungsdienstui vadovaujant, vyko Kulturbundo "žygis" (Aufmarsch), kurį Dr. Neumanas baigė tokiais žodžiais: "Mes esame tvirtai įsitikinę, kad mūsų teisė ir mūsų kumštis yra pakankamai stiprūs kiekvieną įsikisimą į mūsų reikalus sudrausti. Išikimybę skiriamė tėvynė, gyvenė laisvei, o viltis ir tikėjimą — visų vokiečių vadui Adolfui Hitleriui!... ir rodi, kad oras sprogs nuo naciškųjų Sieg Heil!... Sieg Heil!... Sieg Heil!"

Salia Tvarkos Tarnybos buvo steigiami Smogiamieji Daliniai — SA, į kuriuos jau pirmomis dienomis įsirašė keli tūkstančiai kandidatų, Klaipėdos vyru. Mieste veikiai stojosi 12 SA kuopų (Stürme).

Kad išrikiavus visas krašte naujai įsteigtas naciškas oragnizacijas į vieną liniją, Dr. Neumanas įsteigė Vadų Sambūrį (Führerkreis), į kurį įėjo a) visi krašto Direktoriaus nariai b) Kulturbundo vadovybės nariai, c) Tvarkos Tarnybos vadovybė, d) SA vadovybė, e) Darbo Fronto ir f) Jaunimo sąjungų vadai.

Nors kraštas tebebuvo Lietuvos suvereniinė dalis, prie krašto policijos, kuri buvo Direktorijos žinioje, buvo sudarytas politinis skyrius. Jo svarbiausias uždavinys turėjo būti kova su buvusia Lietuvos Valstybės Saugumo policija. Vokiečių spauda

skelbė, kad Lietuvos Saugumo policija, kuri pagal Kauno valdžios skelbimą esanti Klaipėdos krašte panaikinta, užlaikanti krašte šnipų tinklą. Direktorija pareiškė, kad tai esanti provokacija ir kad ji nesanti linkusi, tokios kauniškos valdžios provokacijos praleisti nepasitębės.

20. ESTIJOS VOKIEČIAI IR KLAIPEDA

V. Raud 158 pusl. informacinė knyga "Estonia", išleista 1953 m. New Yorke, parodo 41-me puslapyje, kad vokiečiai tesudarė 1,5% Estijos gyventojų, t. y., iš 1.139 mil. jos piliečių, vokiečių tebuvo 17000.

Bet Estijos vidaus gyvenime reikėsi labai balsiai. Ypatingai mažas vokiško jaunimo būrelis, padrasintas laiko dvasios ir iki tol palaimintas Reicho URM įsteigtos agentūros "Volksdeutsche Mittelstelle", buvo tiek įsisiūbavęs, kad patys Estijos vokiečiai susirūpino jo laikysena.

Estijos vokiečių bendruomenės prezidentas, baronas Wrangelis 1938 m. rudenį lankėsi pakartotinai Vokietijos atstovybėje Taline ir ten dėstė, kad jaunimas esąs ištikinęs, kad veliausiai dviejų metų bėgyje Vokietija priijungianti Pabaltijo kraštus ir vokiečiai vėl taps tų kraštų ponais. Karo atveju kuriame būtų įvelta Vokietija, Estija turėianti pasilikti neutrali, nes kariaujanti Estija būtų sovietų užimta. Yra pavojus, kad tokio karo metu Estijos vokiškasis jaunimas nebūtų Estijos neutralumo, bet ir visa Pabaltijo vokiečių tautinė grupė.

Kad tai neįvyktų, Wrangelis siūlė parengti autoritetingo Reicho pareigūno pasirašytą konfidencialų raštą, kuriame būtų išdėstyta būtinas Estijos ir jos vokiečių neutralumas. Toks raštas turėtų būti laikomas vokiečių atstovybėje Taline ir su jo turiniu turėtų būti supažindinti Estijos vokiečių jaunimo vadai.

Vokietijos atstovas Taline 1938. 10. 7. užrašė pasikalbėjimus su Wrangeliu ir juos pasiuntė į Berlyną (Aktai, 393/4). Vokietijos URM pritarė Wrangelio pasiūlymams ir lapkričio 3 d. juos pasiuntė "Volksdeutsche Mittelstelle" su pareidymu parengti Wrangelio pageidautą raštą ir jį deponuoti Reicho atstovybėje Taline.

Estijos atstovas Berlyne buvo ponas Toferis. Jis prieš tai atstovavo Estiją Maskvoje ir buvo skaitomas geru Rusijos žinovu. Šitoks žinojimas jam neklidė tapti nuosirdžiu Hitlerio ir nacionalizmo gerbėju. Todėl jo pasikalbėjimai Reicho URM buvo ypatingai nuosirdūs, konfidencialūs ir diskretiški.

Grundherro pakviestas, Toferis 1938. 10. 29. vėl lankė Vokietijos URM, kur jis su G. kalbėjo ne vienos Estijos, bet visų trijų Pabaltijo valstybių santykių su Vokietija reikalu. Juodu bendrai pasidžiaugė gerais Vokietijos — Estijos santykiais.

Tada G. informavo savo svečią apie Latvijos laikyseną. Esą reikišnių, kad Latvija esanti gerokai prorusiška ir nesigint, jei Raudonoji Armija akupuotų Latviją. Grundherras pasidžiaugė, kad ir Lie-

tuva, kurios užsienio politika praieityje rikiavosi į Paryžių, Londoną, Ženėvą, o protarpiais net į Maskvą, dabar, pirminkaujant Mironui, pradeda suprasti gerų santykių svarbumą su Vokietija. Artimoje ateityje bus panaikintas karo stovis Klaipėdoje ir Lietuva, atrodo, pasuks bendradarbiavimo keliu su Vokietija. Bet klaipėdiečiai, išbuve penkiolika metų lietuviškoje priespaudoje, "sunkiai tenagels pasipiktinimą prieš Lietuvą. Toferis pritarė, kad Vokietija teisėtai galinti reikalauti Klaipėdos Statuto pildymo (Aktai 400). Bet baigdamas G. pabrėžė, kad Estijos spaudos ir visuomenės laikysena Vokietijos atžvilgiu dažnai skiriasi nuo savo vyriausybės draugiško kursio.

Buvo laukiama, kad 1939 m. vasario pradžioje įvyks Pabaltijo valstybių atstovų konferencija. Jau sausio viduryje Vokietijos URM įpareigojo savo atstovą Taline, išpėti Estijos UR ministrį Selterį, kad jis konferencijos bėgyje nepatektų į lietuviškos spąstus — nepasisakytų dėl Klaipėdos status quo (kad Klaipėda išliktų Lietuvos apimtyje). (Aktai, 424).

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite
Dienraštį
"NAUJIENAS"
Jos visad rašo
TEISYBĘ

TELEF.: PR 8-3229

DR. ANNA BALIUNAS

AKU, AUBU, NOSIES
IR GYDYTOJAS
2355 W. 63rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS

AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINĘ CHIRURGIJĄ
4449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446

Antrasis ofisas —
8007 WEST 83rd PLACE
JUSTICE, ILL. Tel. 599-0500
Prima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS

INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Tel. 695-0533
Fox Valley Medical Center
360 SUMMIT ST.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEmlock 4-5849
Resid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:

Pirmadienis ir ketvirtadienis, 1-7 val.
antradienis, penktadienis, nuo 1-5, trečiadienis, šeštadienis, 9-12 val.
Iš sešdėnių iki septynių.

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinika
Medicinos direktorius.
1938 S. Mannheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 8-3 darbo dienomis ir
kas antrą sešdėnių 8-3 val.
Tel. 562-2727 arba 562-2728.

Rez.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS

AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINĘ CHIRURGIJĄ
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepiu, skambinti MI 3-0001.

Ofiso tel.: HE 4-1818
Residencijos: PR 6-9801

DR. J. MESKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadienis, antradienis, ketvirtadienis ir penktadienis nuo 3 iki 7 val. popiet.
Kitu laiku tik susitarus.
Trečiadienis uždarytas.

DR. FRANK PECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždarytas trečiadienis.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antradienį, nuo 1-4 val. popiet.
Ketvirtadienį, nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2880
Namais rez. telefonas: 448-5545

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGŲ
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį, 2-4 val. 6-8 val. vak. Seštadienį, 2-4 val. popiet. ir kitu laiku pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.

CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonas: HEmlock 4-2123
Resid. telefonas: Gibson 8-6195
Prima ligonius pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telefoną HE 4-2123. Jei neatsiliepiu, tai telefoną GI 8-6195.

P. ŠILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatų, Protezų, Med. Bandžių. Speciali pagalba kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 8-8. Seštadienis 9-1. 2830 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telefonas: Prospect 6-5084

RANGE FIRE IS WILDFIRE

TORONTO NAUJINIOS

Lietuviški ir amerikiečių spauda

Po vasaros atostogų, sekma-dienio popietę, Toronto Lietuvių Namų svetainėje susirenka vėl daugiau tautiečių. Vieni iš jų ateina papiešti, kiti, susitikę pažįstamus, šiaip sau šnekučiuojasi. Prie vieno, nuošaliau stovinčio stalo du vyrai kalbasi apie vietinę spaudą. Jie aptaria tos spaudos lėkštumą, vaikymąsi pinigų sensacijų ir vengimą rimtesnių, net esminių reikalų, tokių reikalų, kurie apimtų bendrą žmonių būitį, humanistiką ir apskritai visuotinio gėrio supratimą. Dažnu atveju amerikiečių spauda, net neišsėdama iš sausros apimties, ribojasi sensacingom naujienom. O jei tokių naujienų nėra, vadinamoji media pati jas sukuria.

Vieną iš būdingesnių pavyzdžių kalbantys nurodė neseniai pasibaigusią amerikonišką tragikomediją, Watergate vadina-mą. Vos tik buvo tas nemalonus

niš istorijos lapas užverstas, amerikoniškoji spauda, tuoj pat, persimetė į kitą panašų reikalą. Tiksliau pasakius media pri-siminė jau kiek senstelėjusią tra-gediją, kuri prieš penkis metus įvyko Chappaquiddick saloje.

Tuomet toje saloje, gan nuošaliai stoviniame namelyje buvo surengtas pusiau slapas, be žmo-nių, nugėrimas. Tame nugėrime, tarp kitų, dalyvavo ir buvusio, nužudyto prezidento jaunesnis brolis su savo sekretore. Baliai dar visai nepasibaigus ir jiems išvažiavus, nakties metu mašina įvažiavo į vieną iš ten esančių gausių kanalų ir mergaitė nuskeno. Dėl to dabar spauda, grįždama prie tos nelaimės, mėgina ją sutaptinti su jauniausio brolio prezidentavimo galimybė. Dėl to kaip tik esą keista, kad po visoms įsibodėjusio Water-gate, įvykiams dar visai neataušus, media vėl pradėjo dvipras-miškai kelti prieš keletą metų nepilnai išaiškintą įvykį. Išve-dant svarbiausiu akstinu, kad į tą tragediją buvęs įmaišytas ateities prezidentūros galimas kandidatas.

Grįždama prie anų įvykių ir intymiai per lūkstendama visas smulkmenas, spauda nurodo, kad sekretorei skėstant, svarbiausias kaltininkas tuomet nebuvo su ja net mašinoje, nekaltant apie kitas jo parodymams neatitin-kiančias detales ir tai, kad apie tą nelaimę policijai jis pranešęs tik po 10 valandų. Kiekvie-ną kartą savaime išvedant, kad dėl to, jaunam avantiūristui pre-zidentavimo galimybė yra ne tik sumažėjusi, bet visai nebeįma-noma.

Dėl to esą keista, kad taip va-dinama didžioji spauda, taip be atvangos gali sukelti savo siau-rajame rate. Media, atrodo, ma-žai tesidomi platesnėmis proble-mom, neiško būdų kovai su krašte vis daugiau įsigalinčia betvarke, ar su niekur sau ly-gaus neturintiu kriminalu. Laik-raštininkai, kaip išalkę vilkai, persekioję savo prezidentą dėl mažo naminio prasižengimo, vi-sai neatreipė dėmesio į prezi-dento veiklą užsienyje. Juk, kaip Niksonas pats būdamas antiko-munistas, taip ir laikraštininkai gerai žinojo, kad gerinant san-tykius ir remiant sovietus yra tas pats kas eiti su vėliu rie-šutauti. Ir kaip toji patarlė to-liau teigia, riešutautojas neten-ka nei riešutų, nei tarbėlės. O kad ne kartą taip jau buvo atsi-tikę, matome iš pastarosios kvie-čių prekybos. Sovietai pirkto kviečius iš amerikonių po \$1.60 už bušelį, o tuos pačius kviečius pardavinėjo kubiečiams po \$4.60. Tuo tarpu buv. prezidentas pa-neigęs humanistikumo dėsnį, igno-ravęs šalį vykstančią netvar-ką, pamiršęs Berlyno sieną, Ven-grijos ir Čekoslovakijos okupa-ciją, visomis pastangomis patai-kavo ir net piršosi sovietams. Ir dėl to, daug žalingesni Nik-

sono amerikiečių skėstai Watergate alampynėje, nie-kaš net nepasirūpino iškelti ar patirinti iš to visko išplaukan-čias pasekmes.

Antrasis vyras, tai klausyda-mas ne visai sutinka su bičiulio porinimu. Pradėjęs kalbėti jis sako, kad amerikiečių amerikonišką spaudą, tenka pripažinti jai daug ir gerų pusių. Kad ir dėl to paties Watergate. Jei ne apaudos aktyvumas, bet tei-singas faktų išsklaidymas, aukščiau-siose vietose ir šiandieną sėdėtų savanaudių sukčiai. O tokio reikalo išaiškinimas ir sugebė-jimas jį pataisyti, esą labai di-delis plusas. O jeigu šia proga mes dirstelsime į savą spaudą, irgi surasime ne visai su tiesa besiderinančių aprašų. Viena kaip būdingesnį atvejį jis no-rėtų prisiminti 1971 metų pava-sarį "Naujienų" paskelbtą žinią, kad Toronto būsimi panaikin-ta viena lietuviška parapija. Ir ką jūs manote? Vietinis savai-raštis, kaip įgeltas šokosi tai pa-neigti. "Naujienoms" pakarto-jus tą žinią ir kai kuriose deta-lėse aiškinant, kad ir parapijos šv. Jono vardas bus panaikintas, tas savaitraštis dar arčiau puolė žinią neigti pavadindamas tai beveik šmeižtu. Ir štai praėjo trys savaitės ir tas pats laikra-s-tis, kiek paraudusią antgalvę (tai buvo vėlykinis numeris, o šventi proga antgalvė yra spal-vota) prisipažino, kad antrosios parapijos Toronto tikrai nebu-vus.

Visa laimė, kad tos parapijos sumanus šeimininkas laiku susi-griebė. Jam pavyko gerai vis-ką suorganizuoti ir parapiją per-kelti į Toronto priemiestį, nors parapijos šv. Jono vardo taip ir nebeįvyko išgelbėti. Senoje vietoje, lietuvių statytoje baž-nyčioje, arkivyskupija įkūrė ko-rejiečių katalikus.

S. Pranckūnas

FARMINGTON, MICH.

Pasisekusi gegužinė

Balfo 76 sk. gegužinė rugse-jo 22 d. įvyko Č. ir O. Šadeikų sodyboje, Farmington, Michigane. Diena pasitaikė graži saulėta, bet šaltoka. Pasiruošimo dar-bams valdyba susirinko sutartu laiku 10 val. ryto. Valdymai į talką atėjo F. Blauidys, dir. E. Paurazienė ir I. Laurinavičienė. "Tortų Karalienė" Pranė Ba-landienė padovanojo tortą ir pa-dėjo dirbti prie bufeto. S. Dry-žienė paaugojo savo darbą pa-ruošdama dalį maisto bufetui. Prie baro dirbo F. Blauidys. Skyriaus išdėminkas K. Sragauskas buvo pagrindinis fotografas. Sekretorius Vl. Staškus fotogra-favo ir registravo visus, kurie atsilankė į gegužinę. Jei visus pastebėjo, gegužinėje dalyvavo 110 žmonių. Tarpe svečių 2 bu-vo iš Europos.

Gegužinės proga buvo prisimi-minta skyriaus veiklos trisdešimtmetis, įteikta dovanos, pri-segta corsage — gėlių puokštė ir sugiedota ilgiausių metų sky-riaus steigėjai dir. E. Paurazie-nei. Stipriu balsu, bei akordeonu Algis Pesys pagelbėjo skyriaus pirmininkei pravesti trumpą ce-remoniją. Skyriaus steigėja bu-vo sujaudinta. Nusiūlusčiai

Balto žingsnius ir dabartį. Kal-bėjo, kad jaučiasi pavargusi. Pri-sipažino, kad skyriaus valdyba pasižadėjusi dirbti taip ilgai, kaip ir jai; esą sunku padary-ti sprendimą.

Tortą (pačios keptą), simbo-lizuojantį 30 metų, padovanojo O. Šadeikienė, gėlių puokštę — I. Laurinavičienė, apsiusta (pa-čios megstą) V. Staškevičienė. Laimėjimus pravedė I. Lauri-navičienė ir K. Ražauskas. Lai-minguosius bilietus turėjo: B. Sukauskienė, S. Dryžienė ir J. Acus. Atsisveikindami ponai Kasevičiai-Kase paspyrė auką. Svečių atsilankė daugiau, kaip buvo tikėtasi. Džiugu, kad re-mia Balfą. Toks gausus atsilan-kymas stiprina valdybos moralę ir suteikia pasitikėjimą. Valdy-ba aukštai įvertina ir gegužinės globėjų Č. ir O. Šadeikų pasiau-kojimą.

R. Ražauskienė,
Balfo 76 sk. p-kė

Vokietės mėgsta kitataučius

D. C. praneša iš Vakarų Vo-kietijos, kad ten smarkiai dau-gėja mišrios vedybos. Tvirtina-ma, kad iki šių metų pabaigos 14,000 Vakarinės Vokietijos pi-liečių vokiečių ateis į civili-nės metrikacijos įstaigas lydi-mos amerikiečių, italų, austrų, olandų, prancūzų, jugoslavų ir kt.

Tačiau iš vokiečių vyrų pu-sės pastebima, kad vis mažes-nis jų skaičius beiško svetim-šalių nuotakų. Tokių santuokų kasmet padaroma tarp 7 ir 8 tūkstančių. Vokiečiai iš kitatau-čių labiau pasirenka jugoslavus, austres ir olandietes.

Read it and pass it!

Southwest College, 7500 South Pulaski Road, will be offering Conversational Lithuanian as part of its Continuing Educational Program beginning October 11th. The chief aim of this course is to present the basic elements to Lithuanian conversation, writing and grammar in their simplest form so that they may be easily understood by people with no previous knowledge of Lithuanian. Particular emphasis is placed upon pronunciation, a useful vocabulary, easy reading & writing materials, and simple conversation. Registration is open to all those 18 years of age or older. Persons wishing further information should call the Office of Adult & Continuing Education at Southwest College, 735 — 3000 ext. 296.

Registration may be completed in person at Southwest College, one of the City Colleges of Chicago, from 3:00 PM to 8:00 PM, October 3; from 10:00 AM to 12:00 Noon or 5:00 PM to 9:00 PM, on October 4; or from 3:00 PM to 8:00 PM, on October 8.

Conversational Lithuanian classes to meet at 6:15 PM, and a second — level course to be offered at 8:00 PM, Fridays, both starting October 11.

ŠVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

Visa darykite be mūrmėjimų ir svyravimų, kad būtumėte nepeik-tini ir tikri Dievo vaikai, nebartini sugedusios ir iškrypusios giminės tarpe. Jų tarpe jūs žibate lyg žiburiai pasaulyje". Pil. 2:14, 15.

Beisistengiant sekti Viešpaties Jėzaus pėdomis ir bėgti lenktynėse prie aukštojo atlyginimo, kurį siūlo mums Evangelija, reikia nemurmėti ir ne-siskūsti, kad mūsų kelias persiauras. Nereikia ieškoti kito lengvesnio ke-lio, bet ištikimai eiti tu, kurį Viešpats parodė, nes jis žino kokių prityri-mų mums reikia kol esame Kristaus mokykloje. Esant Dievo veikliais mūsų širdys turi būti pripildytos džiaugsmu ir dėkingumu ir mūsų lūpos turi girti ir garbinti dangiškąjį Tėvą, visų gerų dovanų Davėją ir mūsų gyvybės Užlaikytoją.

Mažą knygutę, pavadintą JĖZUS PASAULIO IŠGANYTOJAS, gausite nemokamai, jei parašysite tokiu adresu:

F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629.

SV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

Telefonas: GRovehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telefonas: TOWnhall 3-2108-9

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIK & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAJŲMS VISTA
REpublic 7-3600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS GAIDAS - DAIMID

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: Yards 7-1741 - 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAFayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:

Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENĄ
IR NAKTĮ
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE Miesto
DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: Yards 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIUNAS

1348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: Yards 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 65th STREET REpublic 7-1213

2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672

11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. HASTED STREET Phone: Yards 7-1911

GRADINSKAS
SPALVOTOS
TELEVIZIJOS
NUO 13 IN. LIG 25 IN.
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998

GUŽAUSKŲ
GELES VISOMIS PROGOMIS
BEVERLY HILLS GELINČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonas: PR 8-0833 ir PR 8-0834

GELININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandom
gražiausios gėlės ir vainikai antka-
pių papuošimui ir sezoninės
kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. S E R E N A S
Tel. WA 5-8063

MOVING
Apdraustas perkraustymas
iš vieno atstumo.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS
RADIOJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirm-
dienio iki penktadienio 11-12
val. ryto. — Seštadienį ir sek-
madienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.
Telefonas: HEmlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

Lietuviams reikalinga literatura
Kiekvienas Lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir Lie-tuvių gerbimas, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis. Čia suminėtus knygas galima užsisakyti Naujienose.
Juozas Kapočinskas, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie-leidžiant Lietuvą, begima nuo boševikų ir gyvenimą tremtinių stovy-klose Vokietijoje. 273 psl., kietas drobes viršelias kaina 4 dol.
J. Audenas, PASKUTINIS POSEDIS. Minutų tikslumu aprašyta paskutines nepriklausomos Lietuvos dienas ir valandas, kuriose yra išryškėjęs nesikeičias komunizmo klaidingumas pavergiant tautas ir asmenis. 270 psl. \$4.00.
ČIKAGIETIS ĮSPODŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTŲ LIETUVŲ. Autorė buvo Vilniuje, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naudakuose, Klaipėdoje ir Palangoje. Vamzdis aprašymai ką ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ką jai žmonės pasakė. 95 psl. \$1.50. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.
D. Kurašis, MAGISKUOJU KILIMU VILNIU. Kelionės į Lie-tuvą išpildžiai. Ilustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.
D. Kurašis, KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINES UZDANGAS. Au-toriaus pastabumų neapgauna inturisto ir agitpropo propaganda be užmaskavimų. Abi knygos parašytos lengvu, gračiu stiliumi.
Vincas Zemašis, LIETUVIŲ ETNINIŲ SIENŲ KLAUSIMAI. 3 istoriniai žemėlapiai. 106 psl. Kaina \$2.00.
Vincas Zemašis, LIUBLINO UNIJO SUKAKTIES PARASTEJE. 84 psl. Kaina \$1.50.
Sic ir kiti leidiniai yra gaunami.
NAUJIEŖOSE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608
atsilankanti darbo valandomis arba užsakant pastu ir pridodant čekį ar piniginę perlaidą.

ELZBIETA BRUCHAS
Gimusi Liaudanskaitė
Gyvenusi Berwyn, Ill., anksčiau gyv. Cicero, Ill.
Mirė 1974 m. rugsejo mėn. 30 dieną, 3:30 val. ryto, sulaukusi 84 metų amžiaus. Gimusi Lietuvoje.
Amerikoje išgyveno 67 metus.
Paliko našlė: duklė Amelia, sūnus Alois, marti Doris, anūka: Michael ir Alan; pusbroli John Massas, gyv. Union Pier, Mich.
Lietuvoje liko du broliai ir trys svogerkos.
Vėlonė buvo a. a. Joseph Bruchas našlė.
Priklausė Liet. Darbininkų Susivienijimo 53-čiai kuopai.
Kūnas bus pašarvotas antradienį, 6 val. vak. Petkus ir Sūnas koplyčioje esančioje 1410 So. 50 Avenue, Cicero, Ill.
Ketvirtadienį, spalio 3 dieną 10:30 val. ryto bus lydimas iš koply-čios į Lietuvių Tautines kapines.
Visi a. a. Elzbieta Bruchas giminės, draugai ir pažįstami nuo-širdžiai kviečiami dalyvauti laidotuose ir suteikti jai paskutinį pa-tarnavimą ir atsisveikinimą.
Nuliūdę lėka:
Duklė, sūnus ir giminės.
Laidotuvių Direktorius Donald A. Petkus. Tel. 863-2108.

KAZIMIERAS ŠLAPELIS BUVO VEDES RUSIJOS VOKIETAITĘ.

Kazimieras Šlapelis, vienerių metų tėvų atvežtas į Argentiną, Patagonijos Gualaguaičių kaimą, ten ėjo į pradžios mokyklą ir Comodoro mieste lankė vidurinę. Vėliau įsitraukė į darbą bei visuomeninį gyvenimą. Jis dalyvavo savivaldybės rinkimuose ir vedė rinkimines kampanijas. Pirmąją ir pastutinę Šlapelio meilę žurnalistas Juarez šitaip aprašo:

"Jeigu Šlapelis kartais susijaudina, tai tik todėl, kad nepajėgia užmiršti Amalijos Ramic, viso gyvenimo draugės. Šis prisiminimas tai yra pats sunkiausias našliavimo skausmas.

Jiedu susituokė 1919 metais, nors tokioms sutuoktuvėms labai priešinosi būsimieji jų svainiai. "Ji buvo rusė kilusi iš vokiečių kolonijos, apsigyvenusi Volgos pakraščiuose. Ji buvo liuteronė, o mano šeima buvo katalikiška. Štai kur problema, "aiškino ponas Kazimieras.

"Josios tėvams neleidus mudviem susituokti, man buvo kilusi mintis ją pagrobti, bet teišėjas patarė palaukti kelis metus, kad ji taptų pilnametė.

"Siete Dias" reporterių praleistas laikas jo namuose, esančiuose Sarmiento mieste ir laikas praleistas Comodoro Rivadavio miestelyje ir valandos Argentinės aviacijos bazėje, kur pataisė jo lėktuvą "Chimango" buvo sunaudotas šiam reportažui užregistruoti, sudariusiam pavojaus tapti nepabaigiamu. Dalis užregistruotos medžiagos čia perrašoma:

PAMISĖS BUVO SENELIS

— Kokia buvo jūsų jaunystė? Kaip atvykote į Argentiną? — paklausė žurnalistas lakūno Šlapelio.

— Klausykite, jeigu atvažiuoju į Argentiną, tai buvo mūsų senelio dėka. Lietuvoje jis įsivėlė į tokias reikalus, iš kurių jam sunku buvo išsikaupti. Tas kraštas (Lietuva) ir daugelis kitų, jų tarpe ir Estija, buvo rusų imperijos pavergti. Kad galėtų gyventi pagal senus papročius ir turėtų daugiau laisvės, buvo surušta revoliucija, kuri buvo pralaimėta. Tai vyko praėjo šimtmečio pabaigoje. Daugiau nusikalstamo buvo pakarti, o kiti buvo išsiųsti į tolimas žemes. Mano senelis buvo išsiųstas į Sibirą.

191 metų revoliucija buvo dar toli, bet atrodo, kad kati-

Kazimieras Šlapelis dalina saldinius Sarmiento mokiniamis.

KONGRESAS BAIGĖSI ĮSPŪDINGAI

Aštuntojo Amerikos Lietuvių Kongreso trečioji ir paskutinioji diena, sekmadienis, rugsėjo 29 d., prasidėjo iškilmingomis pamaldomis nelietuvių bažnyčioje ir popietiniu, paskutiniu posėdžiu Pick-Congress viešbučio "Auksiniame kambaryje" (Gold room), tiksliau sakant didžiulėje puošnioje salėje, kuri tačiau prisirinko pilna kongreso narių delegatų ir kongresu suinteresuotų svečių.

Kongreso eiga vyko kaip pro-

las jau pradėjo virti. Senelis pasinaudojo ta proga ir pabėgo. Pirmiausia jis iškeliavo į Japoniją. Nežinau kaip kelioje jis baigė Argentiną. Ne-trukus jis parašė laišką mano tėvui, patardamas jam čia atvažiuoti, nes čia buvo laisvės ir darbo.

— Jūs visi vykote į Entre Rios; manau, jog tai irgi buvo pagal senelio patarimą? — paklausė žurnalistas. — Kaip įsikūrėte Chubut provincijoje?

— Mūsų senelis pirmas ir atvyko čia, kas tais laikais vadinosi Sarmiento Ganyklų Kolonija. Roca valdymo laikais du davo po ketvirtį mylios žemės kiekvienam, kas tikėtai norėjo įsikurti. Mano senelis gavo žemės kokių šešių kilometrų atstume nuo čia, kas dabar vadinasi 37-tu sklypu. Jis patarė mano tėvui nesitraukti iš Gualaguaičių. Mano tėvas nebuvo pasiryžęs taip greitai keltis, nes ūkininkauti jam gana gerai sekėsi. Bet jį privertė trauktis skėrių pulkai, kurie suėdė viską, įskaitant net drabužius. Liko tikėtai vadinami parajiso krūmai, kurių dėl kažkokio priežasčių skėriai neėdė.

Kaip Jums pavyko įsikurti Sarmiento srityje?

— Čia tėvai pasisėjo įvairaus javo, bet viena tu patagoniško vėjo audrų pūtų tokiu smarkumu, kad išplėšė net daigus ir sėklas. Mano tėvas apsisivėrė ir pasakė: — Aš nenoriu čia mirti". Jis norėjo grįžti į Guleguaičius, bet taip nepadarė. Mes čia pasilikome ir jam padėjome prisiveisti avių ir dirbti įvairius kitus laukų darbus.

— Tamsta padėjai tėvui, bet pradėjai domėtis ir kitais dalykais?

— Taip aš buvau pirmas automobilistas šioje apylinkėje. Aš buvau pirmasis, kuris įsigijo radiją priimtuvą. Tai buvo 1922 metais. O tais laikais Argentinijoje buvo vienintelė siunčiamoji radijo stotis Buenos Aires mieste, vadinamoji "Kultūros radijas". Vieną kitą vakarą čia galima buvo gana gerai pranešimus girdėti. Mano priimtuvas man kainavo 400 pesų, o tais laikais tai buvo didelis pinigais.

— Kur lankėte pradžios mokyklą?

— Ją pradėjau Gualaguaičių kaime. San Luis Gonzaga mokykloje, kada mano motina toje mokykloje mokė darbelius. Kai atvykau čia, į Sarmiento, tai patekau į vadinamą 22-trą mokyklą. Šioje mokykloje buvau užregistruotas tarp pirmųjų mokinių. Man reikėjo arkhi-

gramoje nustatyta. Prezidiume pastoviai matėsi Dr. Sidlauskas, Blindstrubas, Povilas Dargis ir Dr. Bobelis. Kongresas prasidėjo ir baigėsi draugiškoje, sakyčiau broliškoje dvasioje. Pranešimai, atsakymai, paklausimai ir diskusijos vyko rimtai ir "prie temos", tik karts nuo karto, prastarimuose buvo jaučiamas kartumas dėl JAV Lietuvių Bendruomenės, kurią "frontininkų" kikiagai pagaliau pasisėkė iš dalies demoralizuoti. Iš tolimų svečių teko pastebėti buvo p. Šilas iš Miami, Fla., ir Dr. Mykolas Devenis su žmona Alena Deveniene iš Šventos Monikos (Santa Monica), Calif.

Visas paskutiniosios sesijos dėmesys buvo sukoncentruotas jaunųjų lietuvių veikėjos Jūratis Jasaitės paskaitai "Jaunosios kartos lietuvių vaidmuo Lietuvos laisvinime". Paskaitoje keliama problemų rimbumas, paskaitininkės nuosirdumas ir jos iškeltų klausimų aktualumas labai paveikė mažiausiai pusę tūkstančio klausytojų dmesį, kad "musė skrendant" būtų buvę galima girdėti, jei tokia būtų skridusi.

Kaip tyliai susikaupę delegatų ir svečiai jaunosios kartos atstovės išklaušė, taip gyvai ir garsiai bei gausiai dalyvavo paklausimuose ir diskusijose prelegentė baigus savo paskaitą, kuri dažnai buvo pertraukiama entuziastingais rankų plojimais ir baigėsi audringomis ovacijomis. Jūratis paskaita bus Naujienose perspausdinta išsiai. Jos vienas iš daugelio iškeltų punktų — steigti fondą lituanistikai norintiems studijuoti jaunuosius buvo sutiktas vieningo pritarimo ir pačiai prelegentei mokslus baigti stipendijos pažada. Dr. Kazys Bobelis viso Kongreso vardu talentingąją prelegentę pasveikino.

Kongreso išvados, kurias turėjo padaryti kun. dr. Prunkis jo pranešime daugiau lieto jo paties įdomios žurnalistinės karjeros vaida, negu Kongreso išvadas. Kongreso vienbalsiai priimti nutarimai — rezoliucijos bus paskelbti spaudoje.

Kongresas buvo baigtas Amerikos Lietuvių Tarybos garbės nario Leonardo Šimučio nuosirdžiu pagerbimu ir jo paties jausminga kalba, ir — Lietuvos bei Amerikos himnais.

Nereporteris

JAV ARMILJA DIDŽIAUSIA

Didžiausia pasaulyje armija turi JAV — 1967.VI.30 jos karinės pajėgos sudarė 3,387,000 karių.

Sov. Sąjunga 1966 m. turėjo 3,165,000 karių.

Kinija turi daugiau kaip 2,486,000 karių būtinio tarnybos, bet dar priedo milicijos apie 13 milijonų.

joti apie tris mylias nuo pačio upės pakraščio.

1905 metais mano dėdė mane pasiuntė toliau mokyti į Comodoro Rivadavia. Visame miestelyje tais laikais nebuvo daugiau penkiliolikos mokinių. Aisimenu, kad tuometinis mūsų mokytojas vadinosi Izidorius Kiroga.

(Bus daugiau)

HELP WANTED — MALE Darbininkų Reikia

MACHINE REPAIR MECHANIC

Company desires a man with experience in repairing and maintaining production machinery. Pay scale based on experience and ability.

LIBERAL BENEFITS
Call Mr. CURTIN,
PLANT ENGINEER,
247-5600
FOR APPOINTMENT

DRAFTSMAN
Wanted to assist in preparation of conveyor and separator installation drawings.
CHEMAPERM MAGNETICS, INC.
620-7200
1001 NORTH DU PAGE AVE.
LOMBARD.

MISCELLANEOUS
Įvairūs Dalykai

BALTIC APARTMENTS
CONDOMINIUMS
St. Petersburg Beach, Fla. 33706 1 ir 2 ju megamųjų butai — gražūs, modernūs ir patogūs. Artį paplūdimio, krautuvinių ir susisiekimo. Mažas pastatas, mažos išlaikymo išlaidos. Suau-giusiems, be naminių gyvuliukų. Brokeriai kviečiami. \$24,500 ir aukščiau. Telef. 813 — 360-8766

RENTING IN GENERAL
Nuomos

ISNUOMOJAMAS KAMBARYS SU VIRTUVE vienam suaugusiam asmeniui. Tel. 776-3727 arba CA 5-4995.

TRUMPAI

— Amerikos Latvių Tarybos pirmininko dr. I. Spilners pasikalbėjimas su I. Lewin bus perduotas šiandien, spalio 1 d., 8:05 val. ryto per WJOB stotį 1230 AM banga.

— Gintaras Adomonis, Montreal, P. Q., baigęs magistro laipsniu filosofijos mokslus, moko John Abbott kolegijoje ir yra jos akademiniu patarėju. Jis taip pat yra baigęs chemijos mokslus. Algis Gražys yra Bishop universitete sporto instruktorium.

— Dail Juozo Sodaicio tapybos darbų paroda atidaroma spalio 5 d. 7 val. vak. New Yorko Lietuvių kultūros židinyje. Paroda tęsis tik 2 dienas. Ją globoja DLK Birutės d-jos skyrius, pirm. M. Klivėckienė.

— Kun. Juozas Kupris, MIC. Racine, Wis., yra Amerikos Lietuvių Tarybos skyriaus Garbės pirmininkas, Viktoras Kazemėkaitis išrinktas pirmininku. Valdymas įeina Grasilda Mitkėnė, Stasys Budrys, Jurgis Kapočius, Liūdas Kulnias, Petras Petrušaitis, Juozas Plečkaitis, Marta Stanaitytė ir Motiejus Tamulėnas.

— Rašytojo Mariaus Katiliškio naujų novelių rinkinys "Apasakymai" yra jau surinktas ir spausdinamas. Leidžia Alg. Mackaus knygų leidimo fondas. Dar šiais metais pasirodys knygų rinkoje. Šiais apsakymais M. Katiliškis nutraukia virš dešimtmečio trukusią tylą.

— Albertas Kvečas išrinktas DLK Vytauto šaulių rinktinės oktetu seniūnu. Jame dainuoja J. Bumbulis, J. Butkus, G. Janulka, J. Kuzmickas, V. Mardosiū, A. Matulis, N. Micus, J. Platakis, A. Šidagis ir S. Stasiūnas. Oktetą mako ir jam vadovauja muz. Nikodemus Kulyas.

— I Naujienas dažnai kreipiasi lietuvių kilmės asmenys teiraudamiesi apie galimybes ir priemones išmokyti lietuviškai. Chicagoje dabar tam yra atsiradusi ypatinga proga ir galimybė, nes Southwest kolegija pradeda tokius kursus spalio 11 d. Apie juos Naujienose yra atskiras pranešimas anglų kalba. Skaitytojai prašomi pranešti suinteresuotiems ar galimi suinteresuotiems asmenims.

Naujienos (Pr.)
BIZNIERIAI, KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE" — TURI GERIAUSIA PASISEKIMA BIZNYJE

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Zemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIS

DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITES I
MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS — PARDAVIMAS — VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI.

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

DIDELIS SKLYPAS, 5 kamb. bungalov, 63 ir Whipple. Retas pirkiny nebrangiai.
2 PO 6 SU 3 MIEGAMAIS. Svarus, geras, teisinga kaina. Marquette Park. Puiki proga lietuviui.
4 PO 5 ANT 40' sklypo Marquette Parko apyl. Naujas šildymas. Reikia sutvarkyti palikimą.
PENKI BUTAI IR 2 BIZNIO PATALPOS. Gražus namas Marquette Parko centre. Palikimas — reikia skubiai parduoti.

ŠIMAITIS REALTY
Tel. 436-7878

2951 W. 63rd St. (prie Sacramento)

MARQUETTE PARK — BY OWNER
2 story brick home 6 rooms each. 2 car brick garage. 1st floor with refrigerator, stove and carpeting. Call 434-2426.

— Toliūs šlutas prieš 8 metus Chicagoje įsteigė pusės valandos sekmadieninę TV programą "Lietuviai Televizijoje". Minėjimo banketas ruošiamas Berlynyje Country kluge lapkričio 17 d. Banketo globėjų komiteto pirmininkas yra viešuo menės veikėjas Jonas G. Evens.

— Vakaras su Broniu Rila, ruošiamas Lietuvių žurnalistų S-gos Centro valdybos, įvyks spalio 4 d., penktadienį, 7 val. vak. Lietuvių Tautiniuose namuose, 6422 So. Kedzie Ave. Programoje dalyvaus literatūros kritikas Titas Antanaitis, aktorai — Zita Kevalaitytė - Višokienė, Algimantas Dikinis ir jaunosios kartos atstovė Eglė Juodvalkytė, taip pat mūsų iškilius rašytojas - publicistas Bronys Rila. Bus pristatyti visuomenei paskutiniai jo raštai. Numatoma ir kitų staigrybių. Po akadimnės dalies — vaisės. Įėjimo auka tik 5 dol. asmeniui. Bilietai gaunami Margiuose Vaznelių prekybos ir Paramoje pas J. Janušaitį.

(Pr.)

— Pasakyti tiesą šiais laikais yra pats svarbiausias reikalas ir būtiniausias uždavinys. Dėl tiesos ir teisybės Naujienos nekuomet nebijojo ir nebijo konfrontacijos, nors dabar daug kas nori įvesti madą, kad bendradarbiavimas su sovietais yra patriotinis aktas, paliekant su jais konfrontaciją pavertęsiems... Naujienos buvo ir yra už demokratiją ir toleranciją. Deja, jos negali toleruoti Lietuvos okupacijos tolerantų ir palikti įvairių tipų bendradarbiuotojus visiškai laisvėje. Todėl šio pasimetimo ir iliuzijų politikos laikotarpiu Naujienos yra būtinos kiekvienam lietuviui. Reikia prisidėti prie sąjūdžio jubiliejiniais metais padvigubinti skaitytojus.

(Pr.)

HOME INSURANCE
Call: Frank Zapols
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654
State Farm Fire and Casualty Company

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGYBĖS
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: REPUBLIC 7-1941

PERKANT SAU PASTOGĘ

10 BUTŲ MŪRAS ir 2 auto mūro garažas. Naujas gazu šildymas. Alum. langai. Virš \$17,000 metams pajamų. Pirkėjui su 24 tūkstančiais galima paskola.

4% KAMBARIŲ 15 m. modernus mūras. Platus lotas. Laisvas užimti. Marquette Park. \$22,500.

2 BUTŲ MŪRAS. Mūro garažas. 50 pėdų lotas. Puikus namas. Graži apylinkė. 67-ta ir Kedzie. \$37,500.

4% KAMBARIŲ 16 m. mūras ir garažas. Našlė atiduoda už \$15,000.

2 BUTŲ MŪRAS ir 3 kambariai bešmantė, garažas, arti mūsų ofiso. \$28,500.

LIUKSUS 2 BUTŲ MŪRAS, 2 po 6. atskiri šildymai. Mūro garažas. Blokas nuo parko. Kaina apžiūrėjus ir pasitarus.

6 KAMBARIŲ MŪRAS arti 71-mos ir parko. Platus lotas. Garažas. \$17,500.

5 KAMBARIŲ CAPE COD. Alum. langai, kerpetai. Sausas bešmantas. 50' lotas. 2 auto garažas. Turim raktą. Arti mūso. \$23,000.

2 BUTŲ MEDNIS 1 1/2 aukšto namas. 50' lotas. Naujas gazu šildymas. Garažas. Marquette Park. \$15,500.

ISNUOMOTAS 2 BUTŲ MŪRAS — 2 po 5. Atskiri gazu šildymai. 2 blokas nuo Marquette parko. Reikia savininko. \$28,800.

PUIKUS MŪRO NAMAS ant platus loto. 2 butai. Gražus 6 kambarių viršų ir 3 kambarių būdas sausam bešmantė. Garažas. Arti parko. \$21,900.

VALDIS REAL ESTATE

7051 So. Washenaw Ave. RE 7-7200

BUTŲ NUOMAVIMAS IVARTIS DRAUDIMAI NAMŲ IR NEKILNOJAMO TURTO PIRKIMAS - PARDAVIMAS.

BALYS RUDRAITIS

BUD'S REAL ESTATE

4369 ARCHER AVE., CHICAGO

TEL. — 254-5554

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Irenų mieste ir užmiesty naujus ir perstatu senus visu rūšių namo apšildymo pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir stogu rinas (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuoti.

DOMAS ŽUKAUSKAS

4444 So. WESTERN AVE.

Chicago, Ill. 60609. Tel. VI 7-3447

M. A. ŠIMKUS

Real Estate, Notary Public.

INCOME TAX SERVICE

4259 S. Maplewood. Tel. 254-7450

Beto dromai ir liudijimai vertimai pilnoms lietuvių pareiškimams ir kitoki blankai.

D. M. ESIO

62—80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI

Tiktai \$104 metams automobilio Liability apdraudimas.

Kreipitis:

A. LAURAITIS

4645 SO. ASHLAND AVE.

523-8775

Siuntiniai į Lietuvą

ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave.

Chicago, Ill. 60632 Tel. YA 7-5980

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.

3237 WEST 63rd ST., CHICAGO

Telef. 434-4660

A. G. AUTO REBUILDERS

Čia automobiliai išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, prityrusių darbininkų.

Kainos nebrangios.

3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.

TEL. — 776-5388

Anicetas Garbalauskas, sav.

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

Tel. 263-5826

(staigos) ir

677-8489

(buto)

185 North Wabash Avenue

2nd Floor Chicago, Ill. 60601

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

VYTAUTAS ŽUKAUSKAS — MARIA NOREIKIENE

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787

Didelis pasirinkimas įvairių prekių.

AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

MOVING — Apdraustas perkraustymas

Pigus ir sąžiningas pataravimas. Naujais kraustymo įrankiais. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS

2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. • Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737

3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320

Įvairių prekių pasirinkimas: motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai Certifikatai.

V. VALANTINAS

JUBILIEJINIŲ METŲ

NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

NAUJIEJOMS šiemet suėjo 60 metų. Minint tą sukaktį, geriant pirmojo Amerikos lietuvių dienraščio steigėjų bei lietuviškos spaudos pirmųjų ir atliekant būtiną pareigą amžinam lietuvių išlikimui skelbiamas Naujienų platinimo vajus.

NAUJIEJOS tvirtai stovi ir kovoja už Lietuvos ir pavergtų lietuvių laisvę, neidamos ir nesidėdamos į sandėris su okupantais ar jų igaliotniais.

NAUJIEJOS palaiko visas lietuvių demokratines grupes, jų bendras ištutusias ir remia visų lietuvių bendruosius darbus bei tikslus.

NAUJIEJOS atstovauja tyliąją lietuvių daugumą šiais pasimetimo, retorikos ir politinių iliuzijų laikais. Jos yra visiems įdomios, naudingos ir reikalingos, net būtinės. Ne veltui, geros draugijos girti Naujienas yra mada. Lai ta mada tampa jas prenumeruoti.

Todėl Nauj